

DARBININKAS

XLI NR. 4

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUERSDAY, SAUSIO - JANUARY 17, 1956

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTU

KOMUNISTAI NAIKINA SANTUOKĄ TŲ, KURIŲ VIENA PUSĖ YRA LAISVAME PASAULY

Laisvosios Europos dienis biuletenis pranešė, kad Prahos radijas paskelbė, jog Čekoslovakijos kom. valdžia išleido 1955 gruodžio 15 naują įstatymą dėl vedybų. Įstatymas leidžia teismui panaikinti santuoką be katros pusės prašymo, visai netikrinant, ar yra katra šalis kalta, jei to reikalauja visuomenės interesas ir jei viena iš santuokinių pusių ilgesni laiką negyvena drauge.

Aišku, tas įstatymas taikomas daugiausia perskeltom šeimom, kurių viena dalis gyvena Čekoslovakijoje, kita dalis laisvame pasauly.

"DRAUGO" PREMIJA 1000 DOL.

už romaną laimėjo Birutė Pukevičiūtė iš Kanados. Jos romanas vadinasi "Aštuoni lapai". (Lig šiol ji tebuvo išleidusi poezijos rinkinį.)

IZRAELIS PASMERKIAMAS

Saugumo tarybos visi 11 narių numatė pasmerkti Izraelį už Syrijos užpuolimą. Per tą užpuolimą gruodžio 11 žuvo 56 arabai ir 6 izraelitai.

● **Anglija paskelbė**, kad šiom dienom tikisi susitarti su arkivyskupu Makarios, graiku patriarcho sąjūdžio vadu, dėl Kipro salos ateičiai. Kalbama apie savivaldą Kipru.

● **Vorkutos sukilimo** sukaktis buvo atšvesta, kaip praneša griže vokiečiai, pačiu kaliniu tyliai, užsirišus tam tikras tuoteles ant rankovių. Administracija suėmė 7 iniciatorius, bet paliko juos nebaudusi.

● **Dėl paqausėjusių** lėktuvų nelaimių Amerikos vyriausybė numato imtis griežtos kontrolės. Viršum Amerikos skraido 90.000 lėktuvų, civilinių ir karinių.

● **Vokietijos socialistų** lyderis Ollenhaueris partijos sąvažiavime tebetvirtino, kad Vokietijos absinginklavimas klydu susivienijima... Kuproto nė mirtis neištaso.

● **Už laiška, kurį** vienas darbininkas iš rvtu zonos parašė Vokietijos kancl. Adenaueriui, kad tas neatsisakytų nuo Vokietijos apginklavimo, sovietinis teismas priteisė pūstrečių metų.

● **Anglijoje sustiprėjo** nepasitenkinimas Edeno politika. Net patvs konservatoriai jį atvirai kritikuoja.

● **Anglijos min. pirm.** Edenas davęs suprasti Amerikai, kad nepasus su kom. Kinijos priėmimu į JT iki prezidento rinkimų.

● **Sen. Knowlandas** pareiškė palauksis iki vasario 15. ar Eisenhoweris statys savo kandidatūra ir prezidentus; jei ne, tai eis į rinkimus ir Knowlandas.

● **Dulles politikos** stjo ginti Stassenas, prezidento patarėjas nusiginklavimo reikalom. ir viceprezidentas Nixonas. Už pasisakė ir sen. Knowlandas.

● **Italijos buv. min. pirm.** Scelba viešai išėjo keltinti Segni vyriausybės už pataikavimą komunistam. Scelba ir Segni abudu krikšč. dem.

● **Milwaukee** sausio 15 naktį sudegė keturių aukštų namas; žuvo 6, sužeista 13 žmonių.

Sudarys pavergtų tautų bičiulių sąjungą

Seštadienį Pavergtosios Europos Tautos posėdžiavo su atstovais iš tų tautų kilusių amerikiečių organizacijų. Dalyvavo 9 tautinės amerikiečių organizacijos. Lietuviams atstovavo Altas (prel. J. Balkūnas ir M. Kižytė). Tai jau antras toks bendras susirinkimas. Pirmas buvo lapkričio 30.

Buvo išklausti V. Masens (Latvija), V. Sidzikausko (Lietuva) ir St. Korbonskio (Lenkija) pranešimai su tais pasiūlymais, kurie buvo išdėstyti ir valst. sekr. Dulles. Jie visi čia rado pritarimo. Svarstant, kaip toliau bendradarbiauti, buvo sutarta sudaryti pavergtųjų tautų bičiulių organizaciją, kuri būtų patelkti įvymūs amerikiečiai ir jų organizacijos. Sudarytas tam reikalui organizacinis komitetas, kurio pirmininkas yra prel. J. Balkūnas.

ZENEVOŠ DVASIOS AMŽIUJE

Čekoslovakijos kom. valdžia pasieni su Austrija verčia "nudeginta žeme" — nudegins namus ir ištisus kaimus, kad sukliudytų pabėgėlius iš Čekoslovakijos. Nudeginta žeme jau anksčiau pasieni su Austrija pavertė Vengriją.

● **Vokietijoje** nuo sausio 16 pradeda apmokyti pirmą kariuomenės tūkstantinę Andernarhe prie Reino.

Vatikanas įspėjo dėl komunistų

Italijoje komunistai griebėsi naujos taktikos—kad pritrauktų daugiau katalikų, savo laikraščiuose skelbia artimumą tarp popiežiaus ir komunizmo bei Sovietų. Tam jie panaudojo kalėdinę popiežiaus kalbą, kurioje popiežius pasisakė prieš atominių ginklų naujus bandymus. Panaudojo taip pat popiežiaus kalbą apie neskausmingo gimdymo metodą ir kt. Dabar "Osservatore Romano" pranešė, kad Vatikanas pakartotinai priminė 1949 metų įspėjimą katalikam nepriklausyti prie komunistų partijos, neskaityti komunistų laikraščių ir kitų raštų.

PLĖSIKU LAIMĖ BAIGĖSI JŲ NELAIME

Bostono FBI pareigūnai sausio 13 apkaltino 11 vyrų, kad jie 1950 sausio 17 apiplėšė Brinks firmą Bostone. Jų laikmiks tada buvo didžiausias nei bet kokio plėšimo anksčiau — daugiau kaip 1,218,000 dol. grynais ir daugiau kaip pusantro milijono čekiais. Nusikaltėliai lig šiol nebuvo nei suminti nei susekti. Ir jau artinosi įsisenėjimo terminas. Jis atėjo kaip tik šį antradienį. Bet jo nelaukiant plėšikai buvo suimti, nes vienas jų nebuvo patenkintas dalybom ir išdavė FBI savo sėbrus. Dabar jiem visiem gresia kalėjimas iki gyvos galvos.

Prieš šešeris metus apiplėšimą organizavo labai rūpestingai. Daug sykių buvo padarę repeticijas, pastatydami sarga ant priešingo namo stogo, kuris elektrine lempele signalizavo, kas ir kada daryti. Šoferis su pavogtu sunkvežimiu kelis kartus išmėgino, ar pasiseks pabėgti. Tada viskas sekė. Tik pačiame paskutiniame žingsnyje suklypo.

Amerika tris kartus išvengė karo

Valstybės sekretorius J. F. Dulles vėl pakliuvo į nemalonę. Namie ir Anglijoje.

"Life" žurnalas paskelbė J. F. Dulles pareiškimą, kad per 18 mėnesių Amerika tris kartus Azijoje buvo priėjusi prie pat karo ribos, kad sustabdytų raudonąją agresiją. Kinijos komunistam — pareiškė Dulles — buvo pranešta, kad Amerika

pavartos atominius ginklus, jei komunistai tęs savo agresiją. Tokia priemone buvo baigtas Korėjos karas, atgrasyta Kinija nuo įsikišimo į Indokiniją; atgrasyta nuo invazijos į Formozą.

Dulles pridūrė, kad "sugebėjimas eiti iki karo ribos paties karo nepradedant yra reikalingas menas, ir jeigu šio meno nemokėtum, kiltų neišvengiamai karas... Jei neturi drąsos eiti iki karo ribos, tai esi pralaimėjęs".

Dėl Dulles minčių prapliupo kritika. Ilgai tylėjęs buvęs valst. sekretorius Achesonas pavadino Dulles politiką "elgetavimu", dėl kurio Amerikos jėga silpnstanti ir iniciatyva nesanti Vakarų rankose.

Sen. dem. H. H. Humphrey kaltino, kad Dulles "suklastojęs" istoriją. Jai atitaisyti gra-

sino paskelbsiąs Dulles slaptą pranešimą užsienių reikalų komisijai. Reikalavo, kad Eisenhoweris pasisakytų, ar jis pritaria Dulles. Bet kitas dem. užsienių kom. pirmininkas George pritarė Dulles pareiškimui ir pasisakė prieš slaptą pranešimo skelbimą.

Anglijos užsienių reikalų ministerija atsirbojo nuo Dulles tvirtinimo, kad Amerikos grasinimo atomais politikai Azijoje pritarusi ir Anglija. O Anglijos spauda tiesiog koliojasi, vadindama Dulles joku diplomat. Amerikos "Times" vedamajam taip pat vadina Dulles pastabas "neišmintingom", kurios rodančios, kaip nereikia vesti diplomatijos. Esą vienas reikalas skelbti nustatytą politiką, visai kitas dėtis "artistu", kuris grasina karu. Tai esą priešinga prezidento Eisenhowerio politikai.

Pripažino komjaunimo kongresas Bažnyčios įtaka Lietuvoj didelę

Sovietų Sąjungos komjaunimo kongresas išreiškė nepasitenkinimą dvasia, kuri reiškiasi jaunimo tarpe, — rašo sovietinio gyvenimo specialistas H. Schwartz (NYT). Esą jaunime tebegyvas tikėjimas; jaunimas nenorįs aukotis vyriausybės įsakymam vykdyti; nusikaltimai gausūs. Tokie pranešimai iš 16 respublikų daugumos.

Apie Lietuva specialiai "Komsomolskaja Pravda" rašanti: "Katalikų bažnyčios įtaka jaunimui tebėra didelė". Tarp kaimo komjaunimo moralė esanti menka. Vilniaus universitete studentų grupė leidusi ranka rašyta laikraštėli, kuriame paskelbtas eiles "Komsomolskaja Pravda" vadina vulgariom ir dekadentiškom. Kritikuoja Vilniaus komjaunimo komitetą,

"LAISVOJI LENKIJA" JAU PLAUKIOJA

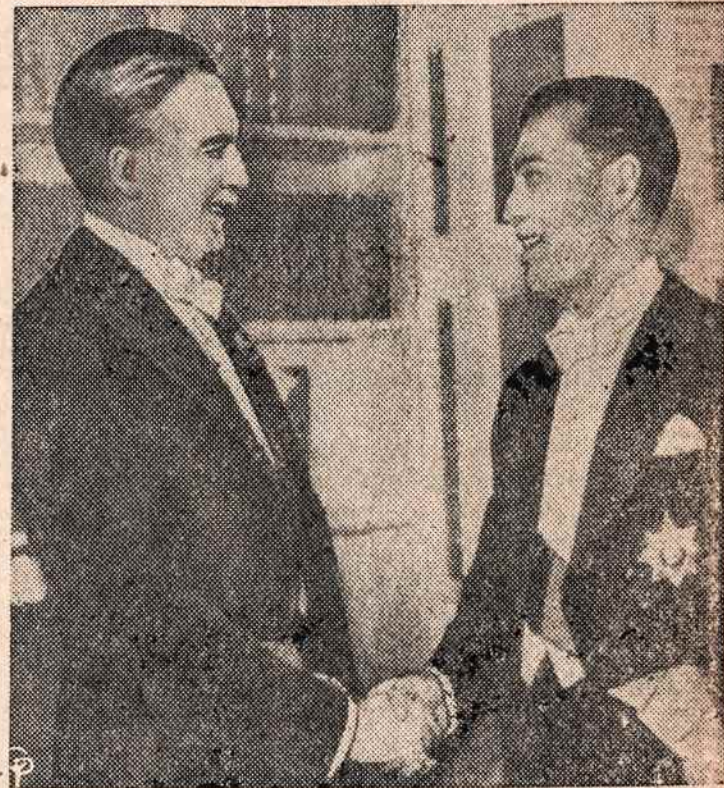
Amerikos lenkai biznierių įtaisė prekybini laiva ir pavadino "Wolna Polska" (Laisvoji Lenkija). Jis yra 10,000 tonų, turi laisvosios Lenkijos vėliava. Jos įgula — iš komunistų valdomos Lenkijos pabėgę jūrininkai. Kapitonas — pabėgęs buvęs laivo "Batory" kapitonas Cwiklinski. Sausio 14 jis paleistas plaukioti, kad visur primintų laisvąją Lenkiją.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS J. F. Dulles.

"LAISVOSIOS LENKIJOS" laivas. Vėdury kapitonas Jan Cwiklinski, 1953 pabėgęs iš kom. Lenkijos.

ANGLIJOS MIN. PIRMININKA Anthony Edena lanko Brazilijos naujai išrinktas prezidentas Juscelino Kubitsek.

Ar prancūzai apsisieis be komunistų?

Prancūzijos parlamentas susirenka ketvirtadienį. Bet dar neaišku, kas sudarys vyriausybę. Mendes-France pasiskelbė, kad jis su socialistais susitaręs sudaryti vyriausybę. Bet jie turi atstovų drauge tik 160. Tikisi, kad juos kiti parems, ir tokiu būdu susidarys dauguma. MRP pareiškė, kad jie nerems. Siūlė sudaryti keturių grupių koaliciją — radikalų, socialistų, MRP ir nepriklausomųjų. Tam pritarė ir Faure. Nepri-

klausomieji, MRP ir Faure ištikimi radikalai sudaro apie 200 atstovų. Kitus 200 sudaro komunistai su poujadistais. Spėjama, kad Mendes-France ir socialistų sekretorius Mollet, jei nenorės koalicijos su MRP, tai turės kviestis komunistus. Socialistų suvažiavimas pasisakė prieš komunistus. Bet jų sekretorius Mollet norėtų sudaryti vyriausybę komunistų remiamas.

VYSKUPAS ĮSPEJO ISPANIJĄ

Malagos vyskupas Herrera. Ispanijoje, ganytojiniame laiške, kuris buvo paskelbtas spaudoje, aštriai kritikavo Ispanijos valdančiojo sluoksnio elgesį. Vadina jį skandalingu, papiktinančiu, dėl bedugnės, kuri yra tarp turtingos mažumos ir suskurdusios daugumos. Turtingajam sluoksniui prikišo atsakomybę prieš tautą pajautimo stoka. Jie neturį jokios idėjos; jie net nejaučia, kad jų elgesys provokuoja įmonėse, kaimo bendruomenėse, universitetuose ir profesionalu tarpe. Sunku esą tautoje pasiekti pastovios politinės santvarkos, jei aukštoji klasė vengia visuomeninės pareigos.

● **Vokiečių 800 karininkų** ir kareivių mokosi dabar Amerikoje.

● **New Yorko policija** sustiprino naujais 300 vyrų. Dabar joje yra viso 22,963.

J. F. DULLES VIRTO DIENOS DIDVYRIU

Kokia ta Dulles politika, kuri sukėlė dabar tiek triukšmo.

ryti taip, kad komunistai karinė avantiūra jiem neapsimokėtų. Kalbėdamas grasinimą Kinijoje bambaudooti atominiais ginklais, Dulles turėjo galvoje ne miestus, pilnus gventojų, bet rinkinius karinius taikinius, karines bazes. Tuo pagrasinimu sulaukė komunistus nuo trijų puolimų, trijų karų.

"Kai kas man sako, kad žengėme iki karo ribos. Zinoma, mes žengėme iki karo ribos, neįžengiant ir pati kara yra būtinas menas. Jei to negali padaryti, neišvengiamai eisi į karą". (Pastarasis sakiny labiausiai ir kritikuojamas!)

Dėmesio vertas Dulles nusištatymas dėl pavergtųjų išlaisvinimo...

"Jokia tauta pasaulį dar nėra nuėčiusi sava valia už geležinės uždangos... Nuo sovietinio komunizmo agresijos turi būti ne tik apsaugotas laisvasis pasaulis — du trečdaliai žmonijos; Sovietai turi atsakyti nuo kontrolės satelitinėm valstvbėm, kurias jie laiko savo tironijoje".

Kokiu būdu? Dulles 1952 gegužės mėn. pats aiškino "Life": "Mes nenorime eiles kruvinu sukilimu ir represijū. Gali būti taikingas atsiskyrimas nuo Maskvos, kaip tai parodė Tito, ir pavergimas gali būti

Kraujas ir nafta Šv. Žemėje

Siemetinės Kalėdos Palestinoje buvo lyg baltas fonas, kuriame labiau matyti užtikisio purvo dėmės ir kraujo lašai. I Sventąją Žemę žmonės niekad nebuvo prinešę tiek purvo ir kraujo, tiek nerimo ir neapykantos. Ji grasi viena dieną ištrūkti iš vyriausybės rankos. Minios, kurstomos demagogų ir svetimų agentų, rankose ji gali virsti skerdynėm.

Tai matydami, anglai šiom dienomis buvo priversti pasiūsti ir artumą savo naujus kariuomenės dalinius, kad užkirstų kelią galimam gaisrui.

Jei politikų sąžinė būtų jautri, tai jie turėtų prisimti didelę dalį atsakomybės už esamą neramumą ir kruviną padėtį.

Labiausiai už ją yra atsakingi anglai.

Pirmojo karo metu abidvi kariuomenės pusės ieškojo taktininkų. Anglai labiausiai buvo suinteresuoti susilpninti Turkiją ir sukurstyti prieš ją arabus. Britų gubernatorių Egipte Henry Macmahon 1915 rudenį užtikrino pagalbą ir ginklus būsimam karaliui Husseinui, jei jis sukils prieš Turkiją. Užtikrino arabams nepriklausomybę su visom sritim, kurių reikalavo Husseinai, išskyrus kelis ruožus šiaurės vakarų Sirijoje.

Po poros metų 1917 lapkričio 2 lordas A. J. Balfouras užtikrino viešai ir sionistų atstovams, kad jie gaus "tautinę tėvynę Palestinoje". Anglai, gal būt, manė, kad pažadai arabams ir sionistams suderinami. Kitaip galvojo arabai ir žydai. Jie pažaduose matė kitą turinį. Čia ir duotas naujas akstinas jų tarpusavio kovai.

Hitlerio rasiinė politika arabams sukėlė viltis, kad jis bus natūralus arabų šalininkas prieš žydus. Bet Hitlerio spaudžiami ir persekiojami žydai kėlėsi į Palestiną. Kai jų skaičius augo, tai augo ir jų jėga, kuri turėjo sprogdinti Palestiną iš vidaus. Anglai mėgino surasti "koegzistenciją" tarp arabų ir žydų. Bet jie rado geriau nusiimti atsakomybę. Nuo mandato Palestinoje jie 1947 atsiskė. Susikūrė arabų valstybės. Tais pat metais Jungtinės Tautos padarė pirmą didelio masto žygį: rekomendavo padalyti Palestiną, — dalis žydams, dalis arabams. Taip paskui dalys Korėja, Indokina, Vokietija, Europa, Azija... Žydai susigriebė ir paskelbė nepriklausomybę. Pakėlė ginklą jai apginti. Jie laimėjo žemės daugiau, nei buvo jiems numatyta. Jie susikūrė valstybę, kuri šlandien lygi maždaug pusėi Šveicarijos.

Bet Izraelio atsiradimas padėjo neuliginamą bedugnę tarp arabų ir žydų. Arabai Izraelio lig šiol nepripažino. Santykiai ne tik neaprimo, bet vis labiau grasiina įrsti pasaulinio masto gaisru.

Anglų komisaras Arthur G. Wanchope Palestinoje dar apie 1930 kalbėjo, kad Palestinoje problema kelia baimę — žydų baimė, kad viena dieną jie bus sumesti į jūrą; taip pat arabų baimė, kad viena dieną jie bus išmesti iš savo žemės.

Tuo tarpu baimė pasirodė pagrįsta arabų. Jų apie 900,000 yra išmesti iš Izraelio. Jų skurdas ir klajojimas turi panašios reikšmės, kaip pabėgėliai iš rytų Europos nuo bolševikų.

Jie skelbia ir palaiko gyva atminimą, kad jiems yra padaryta neteisėybė, kurios negali užpilti jokia Jungtinių Tautų skiriamą pinigine pagalba.

Dar prieš pat antrąjį pasaulinį karą rašė apie santykius vienas arabų veikėjas krikščionis, kurio žmona dabar vado-

Šaltasis karas sustiprinamas vidurinių rytų fronte

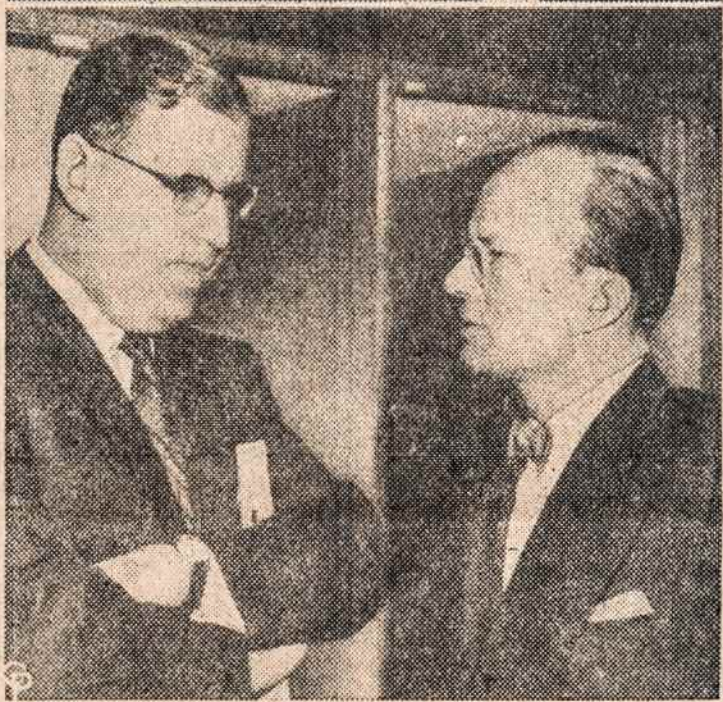
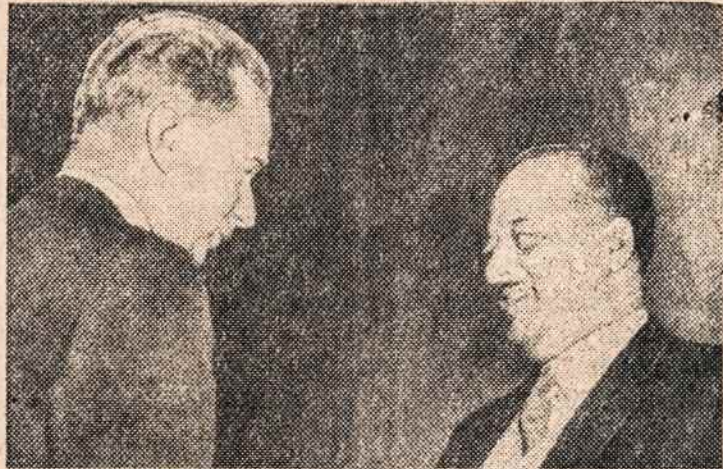
vauja iš Palestinos išvytų arabų neišaičių prieglauda:

"Elgesys su žydais Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose yra gėda to elgesio kaltininkam ir moderniai civilizacijai. Ateitis nepateisins nė vieno krašto, kuris neduos savo duoklės žydų vargam ir likimui palengvinti. Bet didžiausią naštą užverstį arabų Palestinoi tai yra pasipiktinimo vertas išsisukimas iš pareigų, kuri turi gulti visam civilizuoatam pasauliui. Jokis moralės kodeksas negali pateisinti tautos persekiojimo tam, kad išgelbė-

tum kitą tautą nuo persekiojimo. Vejamiems iš Vokietijos žydams galbėti negalima imtis priemonės, kuri išvytų arabus iš jų tėviškių. Žydų skurdo negalima šalinti tuo, kad kitą nekaltą ir turtingą tautą stumtum į skurdą".

Baimė kenčia ir Izraelio žmonės, kad nebūtų "sumesti į jūrą". Bet tam tikrom sąlygom gali būti metami į jūrą ir anglai bei amerikoniai.

To šiekia Maskva. Tos rūsies pastangos ji dabar labiausiai sustiprinus. Stiprina jas atskirose arabų valstybėse, labiausiai Egipte, Jordanijoje, pietų

JUNGTINĖSE TAUTOSE susirūpinata neramumais Palestinoje. Viršuje — Jungtinių Tautų gen. sek. Dag Hammarskjöld kalbasi su Sirijos atstovu A. Shukayir, apačioje — Abba Eban, Izraelio atstovas, šnekasi su dr. J. Brilej, Jugoslavijos atstovu.

AR PRISNEKĖS MALENKOVUI GALĄ?

Vėl pradeda šnekėti apie Malenkovo žvaigždės nusileidimą. Prisimenama, kad tyliai praėjęs valymas spalio pabaigoje Gruzijoje, kur buvo šeši sušaudyti, galėjęs turėti kiek ryšio ir su Malenkovu. Tiesioginis ryšys buvo tarp sušaudytųjų ir Berijos. Kai Berija buvo likviduotas, tada buvo likviduotas Abakumovas. Po jo Gruzijos Rapava likviduotas ir kt. Tačiau kreipiamas dėmesys, kad tiek likviduojant Beriją, tiek ir paskutinius Gruzijos pareigūnus, buvo prisiminti 1937 didieji valymai. Buvo Berija kaltinamas, kad intrigas sudarė prieš Ordžonikidze, tada pramonės direktorių; buvo prisiminta, kad tada

Malenkovas buvo Stalino asmeninis sekretorius.

Dabar vėl akivaizdoje partijos suvažiavimo neabejojama, kad kas nors bus išjotas iš centrinio komiteto. Ir pirmu duriama vėl į Malenkova. Kaip tik dabar partijos organas "Komunistas" rado reikalo puliti Malenkovo mirtis apie literatūrą. Pasakė jas 1952, o partijos laikraštis kritikuoja dabar prieš suvažiavimą. Kritikuoja ir kaltininkus, kurie buvo sustabdę stambiosios pramonės gamybą, remdami smulkiają pramonę, kuri gamintu gyventojų reikalams. Čia vėl toks kaltininkas buvo savo nusikaltimą išpažinęs — Malenkovas.

PADAU LIETUVIŠKĄ DVASIAJĄ IR NUOŠIRDUMĄ

P. Karvelis, Užsienio Reikalų Tarnybos valdytojas, grįžęs iš kelionės į Amerika. P. os Informacijoms (1956 sausio 10) papasakojo savo išspūdžius ir užsiminė apie kai kuriuos Lietuvos išlaisvinimo liečiančius klausimus bei Vokietijos ir Austrijos lietuvių būklėms, tačiau dėl priverstinės repatriacijos. Čia duodame to pasikalbėjimo kai kurias ištraukas.

Išspūdžiai iš Amerikos
— JAV ir Kanadoje teko būti pirmą kartą. Labai dideli išspūdžiai man padarė visos JAV tautos nepaprastas išjungimas darbu ir gamybinį procesą. Aki vaizdžiai pamaciaus, kiek daug ir kaip įtemptai Amerikoje dirbama visų, kas tik gali dirb-

ti, darosi aišku, kodėl tenai yra tokia didelė gerovė. Labai dideli išspūdžiai padarė ir ta laisvė, kuria ten kiekvienas turi. Taip pat kiekvienas, patekęs Amerion, turi visas galimybes ten pasireikšti...

Kiekvienaame didesniame mieste sutikdamas nemažus lietuvių būrius, pasijusdavau, tartum būčiau patekęs į antrąją mūsų tvynę. Buvau nustebintas, kiek mūsų išeivių nesenoji karta yra dėjusi darbą, parodžiusi pasišventimo ir sudejusių aukų, sukurdamą šimtais skaičiuojamas įvairias organizacijas, spaudą, labai gausias lietuviškas parapijas, mokyklas ir įvairias įstaigas. Tik dėl mūsų senųjų išeivių

Arabijoje. Sulaikyti arabų valstybes nuo dėjimosi prie Bagdado pakto, laimėti jų palankumą ūkine pagalba ir diplomatinė parama Jungtinėse Tautose — tai Maskvos naujai eėjimai, kurie išstumtų anglius ir amerikiečius iš arabų kraštų.

Tam yra palankios nuotikos ir tarp pačių arabų. Jie negali atleisti, kad anglai neištesėjo iki galo savo pažadų. Jie jaučia kartumą, kad Londone ir Washingtono Izraelio politiku rankos pasiekia daugiau nei arabų. Net tokioje Jordanoje, kur anglai ilgą laiką padengia savo lėšom pusę Jordanijos biudžetą ir dar savo pinigais išlaiko Arabų legijoną, kur Amerikos pinigais daugiausia aprūpinami arabai tremtiniai iš Izraelio, paskutinėm dienom prasiveržė anti-amerikinės ir antivakarietinės riaušės.

Šventoji Žemė nustojo buvusi tik arena kovos tarp arabų ir žydų. Ji virto kovos lauku tarp Rytų ir Vakarų.

Jei anglai skubiai pasiuntė naujos kariuomenės, tai dėl to, kad jie nenori lengvai šio kovos lauko užleisti.

Čia yra didieji naftos šaltiniai.

Tuo tarpu jie anglų, amerikiečių, prancūzų rankose. Bet jų nori nemažiau ir Maskva. Už tą kovą bus atkakli.

Ar iš to ką laimės arabai ir žydai? M.

AMERIKAI ATEINA MIRTINI PAVOJAI IŠ VIDAUS

Zurnalas "Look" paduoda išgastinga statistika: Amerikoje yra 900.000 divorsuotų moterų. Kiekviena šešta moterystė baigiasi divorsu. Kas trys minutės anuluojama viena moterystė; tik 46% moterystė išilauko septynerius metus. Kritiškiausi moterystės metai yra tretieji ir ketvirtieji. Divorsų skaičius kasdien didėja.

"Herald Tribune" aprašo vienos ponios divorsą Nevado-

KONSULAS MINUTĖS PAMALDĄ SKIRIA TAIKAI

Amerikos gen. konsulas Montrealy Herve J. L'Heureux, kai tik ateina vidudienis, nutraukia darbą ir viena minutę skiria tyliam malda už taiką.

Taip meldžiasi jis ne vienas. Septyniolikoje šalių yra jau 5000 grupių, kurių nariai daro tą patį ir tuo pat laiku.

Minutės maldos už taiką idėja buvo paskelbta prieš septynerius metus. L'Heureux iškelė ją Amerikos Legijono suvažiavime Manchestery, N. H. Sakosi, kad būdamas valstybės departamento pareigūnas Europoje ir Afrikoje, matęs, jog tenai amerikiečius laiko kapitalizmo, materializmo ir prabangaus gyvenimo atstovais. Jam tad atėjusi mintis parodyti visame pasaulyje, kad amerikiečiai yra dievobaimingi ir taikingi.

ALKANAM NĖRA KADA DUONOS RIEKTI

SPAUDA

Gandai apie būsimą uždangos pravėrimą

Ryšium su Stasės Norkutės atvažiavimu į Amerika, su laiškais iš Lietuvos ar Sibiro, spaudoje vėl pasirodė daugiau žinių apie Lietuvą. Jos patvirtina ligšiol susidarytą apie Lietuvą išspūdį. Ji tik papildoma ar paryškina naujais vaizdais.

Negali gauti siūly

Drauge sausio 11 ta pati Norkutė pasakojo apie maitinimąsi ir aprangą Lietuvoje:

"Džiaugiamės gaudami nusipirkti prastų miltų. Kepdavaus vadinamus "lepioški" — tik su vandeniu sumaišytus. Kiek aš jų valgydavau — vis alkanas ir alkanas. Kai gaudavau tikros duonos, niekad neriekdavau, tiesiog lauždavau ir valgydavau. Alkanam nėra kada rieki... Žmonės stovi prie krautuvių nuo ankstaus ryto, o krautuvis teatsidaro 9 val. Žmonės sala. Ateisi vėliau — duonos nebegausi... Drabužių krautuvisė pasirinkimo nėra. O kaip trūksta siūlių! Jei gauti kur turguj siuvinėjimui siūlių, tai 3—5 rubliai, už kuriuos čia gal 5 c. temokėtum, ir už tai policija baudžia — nevalia pardavinėti juodoje rinkoje. Kai pasirodo krautuvisė — susidaro tokios eilės, kad net muštynės kyla. Duoda tik 3—5 pluošteliu, ir tai tik su nario knygele... Netgi Vilniuje nėra siūlių krautuvisė". Ar Lietuvoje gaunami siuntiniai, kuriuos pasiunčia kas iš Amerikos, jai neteko girdėti.

Tėviškės Žiburiuose sausio 5

Al. Gimantas rašo, kad Lietuvoje smarkiai esą išsilytės girtavimas; gyventojų didžioji dalis tebesilaiko religiniu tradiciju. lanko bažnyčias, moterystes ima bažnyčioje. Palankumo lietuviams rodo kai kurie žydai, kurie ne vienas esą dabar valdžios pareigose. Esą žiniu, kad sovietinė valdžia rengiantis praverti bent kiek uždanga. Remontuojama autostrada tarp Vilniaus ir Kauno ir kiti keliai. O iš Lietuvos ateinantieji laiška jau pasitaike vokuose su Lietuvos vaizdais. Esą tarp lietuvių nepasitenkinimas iš vakarų siunčiamom lietuviškom radijo programom. Nepasitenkinimas ivairiu vadovavusiu ar bandžiusiu vadovauti atžvilgiu, kad kritiškom valandom tauta paliekama buvo viena.

Mirė Sibire Zvironas

N. Lietuva sausio 11 praneša, kad Sibire esąs miręs prof. Antanas Zvironas, kuris ten buvo išgabentas antrosios okupacijos metu. Zvironas buvo uolus socialdemokratų veikėjas.

Ir lietuviai nori į valdžią
Sandara sausio 6 rašo, kad Chicagos lietuviai susirūpino

kad jų kilmės žmonės būtų įtraukti į demokratų ir respublikonų nominacijos sąrašus. Lietuviai demokratai itin reikalavo, kad jų kandidatam būtų užtikrinta vieta būsimose nominacijose.

Dėl kun. P. Būčio atsiminimų

Naujienos atsiliepė dėl vysk. P. Būčio atsiminimų, kurių pagabas buvo pacituotas "Darbininke" Vilniaus seimų darbų aprašyme iš "Tėvynės Sargo" 1948 Nr. 4. Naujienos sakė, kad ten vysk. Būčys prasiškęs su tiesa, kur jis pasakojo apie P. Grigaitį. Esą: Grigaitis veikęs ne Sakių, bet Marijampolės ap; sėdėjęs ne Kalvarijos, bet Suvalkų kalėjime; pabėgęs ne iš liginės, bet tiesiai iš kalėjimo, ir ne žiema, bet vasara; ne autobobilu, bet dviračiu; nuykęs ne į Berną, bet į Berlyną, o i Berna atvykęs tik vėliau iš Amerikos...

Už tą vysk. P. Būčio pasakojimą apie Grigaitį kibo prie Grigaičio kom. "Vilnis": va, girdi, kaip tave išdirbo Būčys, o tu teisinai kunigus, kad jie dalyvavę 1905 judėjime ir t.t. Tai tau atsimokėjimas... Tokios rūsies lietuviškų komunistų priekabės rodo, kad komunistai niekaip negali atleisti Grigaičiui, kad jis neina su lietuviškų komunistų "liaudies frontu", o yra įsijungęs į kovą prieš komunistų smurtą Lietuvoje ir pasaulyje... Paskutinių laikų lietuvių komunistinė spauda gausiai kabinėjasi ir prie "Darbininko" prvardžiuodamasi ir plūsdamasi maskviniu tonu.

Ta pačia progą ir "Vienybė" atsiliepė. Ji nurodė, kokie netikslūs esti atsiminimai. Tik tatau nurodydama, pati Vienybei keliu: ji skelbė, kad tai buvo atsiminimai... "Darbininke" nuėjo dar didesnio netikslumo, nors Darbininke buvo aiškiai pažymėta, jog taip rašo Tėvynės Sarge 1948 Nr. vysk. P. Būčys, Vilniaus seimo prezidentu narys. Bet tokie netikslumai "Vienybei" nenaujiena.

A prominent banker tells you why—

PART OF YOUR PRESENT INCOME SHOULD GO INTO U.S. SAVINGS BONDS!

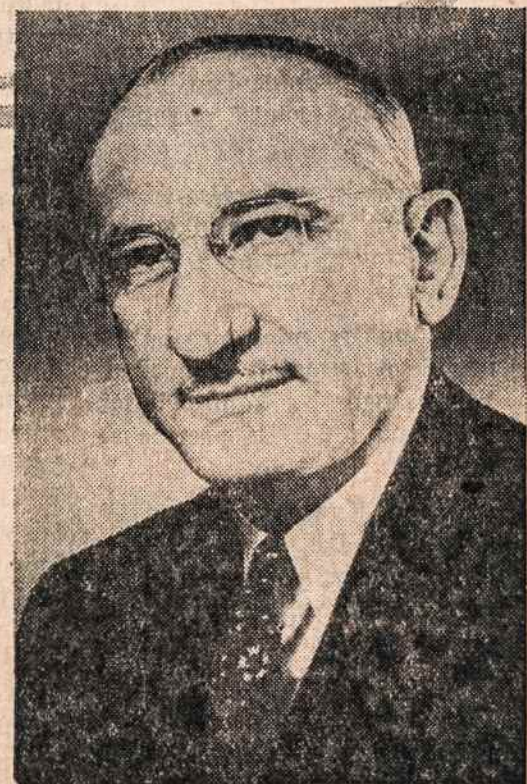
By Mr. Fred S. Florence
President, Republic National Bank
Dallas, Texas, and President,
American Bankers Association

Most of us Americans are earning more now than ever before. But when money comes easy, we have a tendency to let it go just as easily. If we're wise, we'll be sure and save part of every paycheck and invest it for our own future benefit.

Here are three good reasons why U. S. Series E Savings Bonds make a good foundation stone for any investment program.

- You're sure of your principal in Savings Bonds. It isn't subject to market fluctuations, and can be readily converted to cash.
- You're sure of your returns in Savings Bonds. Your Government guarantees you an average interest of 3% per year, compounded semiannually, when your Bonds are held to maturity.
- You're sure of the future when you invest in Savings Bonds. There's nothing like the feeling of security that a backlog of at least 6 months' living expenses in safe, sure U. S. Savings Bonds will bring you.

I sincerely recommend to everyone of my fellow citizens that he talk with his banker or investment counselor about making U. S. Savings Bonds a part of his investment program.

For the big things
in your life, be ready with
U. S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for the patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright)

By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIUS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražiniai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Patys muša ir patys rėkia

Tarptautiniuose santykiuose paprastai laikomasi dėsnio: viena valstybė ir kitos vidaus reikalus nesikiša. Tačiau neretai pasitaiko, kad vidaus ir užsienio reikalai susibėga pagal kitą dėsnį: vidaus politika apsprendžia užsieninę, duoda jai kryptį ir stumia į priekį. Tai ypač buvo aišku Hitlerio Vokietijoje, Mussolinio Italijoje ir Stalino Rusijoje. Visi jie savo vidaus politika kabinoši ir kitus kraštus ir privedė prie paskutiniojo žiaurios karo.

Sovietų Sąjungos politika ir toliau tebeina tuo pačiu keliu. Jos vidaus ir užsienio politika sutaria, kaip buožė ir baslys. Sovietų Sąjunga savo vidaus politika, it kokia buožė (tam ji turi savo vėliavoje ir kūjį), varo baslį pro viso pasaulio užsieninę politiką. Čia priklauso ir plačiai išvystytas špiunažas, ir slaptasis komunistinis pogrindis kituose kraštuose. Tuo palaikomas pasaulyje įtempimas ir keliamas nerimas. Tačiau Sovietų Sąjunga pati labai sunerimta, jei kas užsiema apie jos vidaus politiką, nuosekliai suderinta su užsienio.

Šiomis dienomis Kruščiovas smarkiai įtūžo, kai Amerikos buvo pareikšta pavertiesiems užuojauta ir viltis, kad išsilavinimas turi ateiti. Pradžioje tylėjusi, vėliau Maskva ėmė šaukti, kad čia kišimasi į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Kaip užsakytos, tam Maskvos balsui pritarė satelinės vyriausybės Rumunijoje, Vengrijoje, Albanijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Baltijos kraštuose. Esą Amerika kėsinant pakeisti rytų ir vidurio Europoje susidariusią pokarinę padėtį. Tai esąs ne Amerikos, o tų kraštų vidaus reikalas. Bet čia du dalykai krinta į akį.

Maskvos užraginti rėksniai, jos pačios svetimuose kraštuose susodinti, prasarė, kad karo metu ir po karo rytų Europoje įvyko perversmai. Vadinasi, satelinės bolševikų vyriausybės buvo sudarytos jėga ir prievarta. Bet dabar žmonės sąjau patenkinti. Kuo? Kad buvo ginklu įsikišta į jų valstybių vidaus reikalus ir dar laužant padarytas sutartis, kaip tai buvo Baltijos kraštuose. Sovietų Sąjunga dabar norėtų tai laikyti savo neliečiamu "vidaus dalyku". Taigi, jei banditas pasiima iš banko pinigų ir sukiaša į savo kišenę, tai policija jau neturi teisės jo kišenėje daryti kratos...

Sovietų Sąjunga norėtų tik sau turėti laisvas rankas kištis į kitų vidaus reikalus. Kruščiovas tai gražiai pademonstravo Indijos parlamente, kai iš tos vietos berniškai išskoliojo, pūdamas Angliją, Ameriką ir kitus laisvus kraštus. Visi kiti kraštai jam atrodo tvarkosi ne taip, kaip bolševikai norėtų. Jiems griauti yra sutelktos subversyvinės komunistų organizacijos, kurios instrukcijas gauna iš Sovietų Sąjungos pasiuntinių kitose šalyse. Dėl to ir tos pasiuntinių bėdos yra nežmoniški išpuštis: didesniuose kraštuose po kelis šimtus žmonių. Bet Sovietų Sąjunga to nevadina kišimusi į kitų vidaus reikalus.

Bet kurios valstybės vidaus reikalai yra tikrai tada normalūs, kai jie kitiems nesudaro pavojaus. Sovietų Sąjunga savo vidaus ir užsienio politiką ne tikrai sudaro kitiems pavojų, bet dar laiko pagrobusi nesavo kraštus, kuriem pagalba išsivaduoti turi būti teikiama. Ji reikalauja žmoniškumas. Be to, vieno krašto laisvę yra tampriai surišta su kitu. Kitą ginčydama ir save apgini.

ALB. BARANAUSKAS

VASAROS LIETUS

4. Vėjas čia jau buvo visai nutiles, ir jiedu užsėdė be jokio vargo. Netikėtai ties galvomis prapliupo tankus, sodrus lietus, kaip iš kibiro, nors debesys jau rodėsi veik pralinkę. "Iš kur ir imasi?" nustebo dėdė Kastantas. "Palauk, palauk..." tarė dėdė Mindaugas. "Šiandien šv. Jūkūbo, atsiminė dėdė Kastantas. Jiedu pasitraukė atokiau nuo kelio, kad nesiektų purliai. Senoji liepa, atitiesusi šakas, linksmai maudėsi šnarančioje lūtyje, o keleliu jau į žemyn pradėjo garsiai čiuurlenti srovė. Dėdė Pilypas ir jo šeimynykščiai tuo metu baigė krauti iš vežimo šieną. Klūone aidėjo vienodas šniokštimas, sklindas pro atdaras duris ir besivoliojas šiaudiniu stogu. Griautinis malė toli, kelintame kaime, tačiau vėjas vis dar nešiojo tyš-

kantių pūslus, atsvieddamas juos net pažavinėjančiam dėdė Pilypui. Įmdamas šieną iš eilės, šis atėjo vežimo galan ir atsikūžo pažiūrėti į laną. Pavartėsi griovelyje, užtvenktame parvirtusio lentgalio, iškilęs vanduo jau suko siauromis tekmenimis vidun ant grendimo. Dėdė Pilypas šienšake išstūmė lauk lentelę, ir vanduo putodamas leidosi savo keliais. Aukštai ant užkrautos šalinės belikusoje palėpėje laikas nuo laiko kystėdavė veidus šeimynykščiai, klausydami lietaus. Dėdė Pilypas šake sugraibė šieną nuo dugninės, paskui, persisvėręs per vežimo kraštą, ėmė rankioti nuo grendimo pataršas. Vėjas nurimo ir užesys pavirto ramiu šnarejimu. Piesmuo pirmasis nusileido virve nuo šalinės ir išbėgo tarpvartėn. Dėdė Pilypas susiraukė ir nusišpiovė: "Paskutinis ant šalinės,

Miestas, kuriame niekas nebesišypso

- Mediniai žmonės už geležinės sienos
- Kaip dabar atrodo Ryga
- Ašaros gatvėje ir nuludimas autobuse
- Kiekvienam žingsnyje rusas
- Kodėl visi keliauja per Rygą?

— Ar tamsta "namie" jautiesi geriau negu svetur? — buvo jį paklausta.

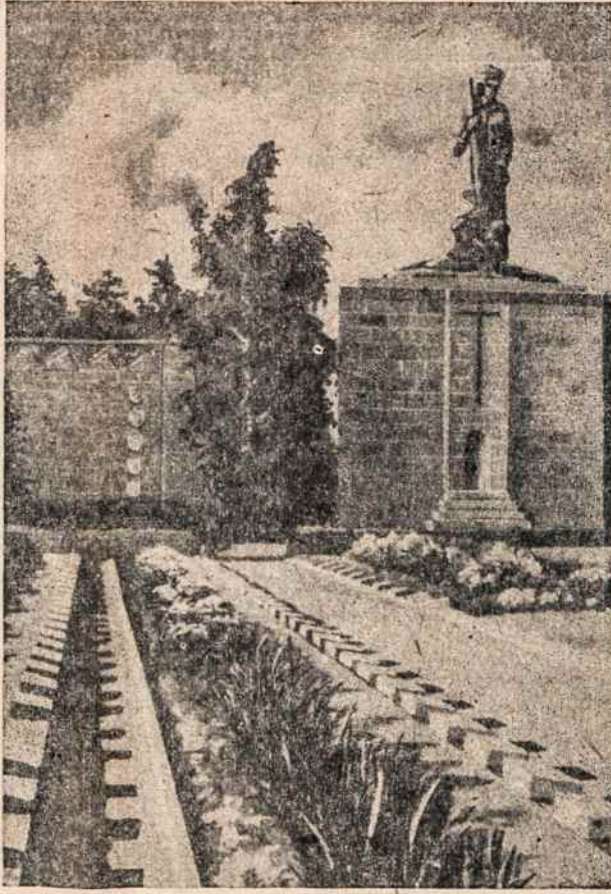
Moteris konduktorė, kuri seniau turėjo fabriką, nusuko ir nieko neatsakė. Ji tiksliai truktėlėjo pečiais.

Pro autobuso langą matėsi, kaip žmonės stovinčio ilgoje eilės prieš krautuvius. Seniau Rygoje tokių eilių nebuvo. Priešingai, jei sustodavai prie lango prekių pasižiūrėti, pasirodydavo savininkas ir kvie-

mistras vis dėlto atsakė: "Laisvė buvo atmeta iš tų, kurie nusikalto įstatymams". Bet kokiems įstatymams?

Pienas be "priešakinės technikos"

Bolševikai dažnai pasigiria, kad jie stovi technikos priekyje, kad kone viską atlieka mašinos, kad žmonėms vis lengviau dirbti. O kaip jie iš tikrųjų dirba, anie danų žurnalistai ištikino aplankę vieną

BROLIŲ KAPAI prie Rygos miesto.

davo vidun. Dabar, kad vidun patektum, reikia gerokai pastovėti.

Kitą dieną svečiai aplankė patį prašmatniausį Rygos restoraną. Didžioji salėje tėsėdėjo... 15 svečių. Visų nuotaikos buvo niūrios. "Ryga yra virtusi miestu, kur žmonės nesisšypso" — pastebi tas danų žurnalistas.

Teko jam būti ir Rygos miesto savivaldybėje posėdyje metu. Svečias paklausė miesto burmistra, ar tiesa, kaip rašoma Vakaruose, kad 10 procentų gyventojų yra deportuoti. Salėje pasidarė neramu. Dėl tokio paklausimo ėmė protestuoti danų žurnalistai komunistai, kurie kartu buvo atvykę. Bur-

kolchoza Latvijoje. Žmonės rado bedirbančius sekmadieni. Taigi, mašinos neva yra, o polio sekmadieniais neduoda. Bet ir tų mašinų nebuvo. Kalchoze 700 karvių reikia melžti rąnkomis; rąnkomis buvo renkamos ir bulvės laukuose. Mašinos yra tik bolševikų planuose, o ne darbuose. Darbe yra žmogus vergas.

Pirmas pamokslas po karo

Sovietijon buvo nuvykusi danų evangelikų delegacija, vadovaujama Kopenhagos evangelikų vysk. F. Damgaard. Porai dienų ji buvo užsukusi Rygon, kur liuteronų bažnyčioje 2.500 žmonių vysk. F. Damgaard pasakė pamokslą

pirmąjį užsieniečio pamokslą po karo. Žmonės labai domėjosi. Jų gausi ir katalikų, ir pravoslavų atvirose dar bažnyčiose. Užsieniečiam kriti į akį ir pačių rusų maldingumas bei gyva religinė dvasia. Antireliginė propaganda ligi šiol tiek teturėjusi sekmės, kiek buvo prievartos. Kur valdžia bažnyčias sugriovė ar uždarė, ten jos ir uždarytos. Patys žmonės savo rankų prie to nusikaltimo nekiaša.

Kiekviename žingsnyje rusas

Danijos žurnalistai buvo nustebinti ta Ryga, kurią jie pamatė: ji atrodė rusiškesnė už bet kurią kitą vietą Latvijoje. Gatvėse žygiuota rusų kareiviai, judėjimą tvarko rusų policininkai. Krautuvėse ir kavinėse girdėti daugiausia kalbant rusiškai. Geležinkelio stotyse užrašai ir tvarkaraščiai rusų kalba. Universitete per egzaminus klausimai duodami rusiškai; atsakymai gali būti ir latviškai.

Prieš karą Rygoje buvo 400,000 gyventojų. Dabar daugiau kaip vienas milijonas. Tas gyventojų skaičius — tai rusai, kurie čia atgabendami administracijai ir kitiems reikalam. Senujų Rygos gyventojų dešimtytys tūkstančių tuo tarpu išgabenta ir vergų stovyklas.

Viena iš turistų pasakojo, kad dabar nematyti masinių deportacijų, tačiau gyventojai yra įgaudinti pasakytį savo nuomonės, nes tai gali būti bilietas į Sibirą.

Geriau darbai ir geriausi butai atiteko rusam. Atlygini-

mai už darbus mažai, ir kainos bei mokesčiai dideli. Cukraus kilo kaustuja 8 rublius (2 dol.). Vyriškas kostiumas 1,500 rb. jarda medžiagos moteriškai suknelei 120 rb. O tuo tarpu autobusų konduktorius uždirba 500 rb. mėnesiui. Dėl to daugelis latvių tebešioja prieškariniais drabužiais.

Visi keliai veda per Rygą
Kodėl?

NYHT bendradarbis iš Kopenhagos rašo, kad paskutiniai keliais mėnesiais Sovietai lyg truputį atleido kontrole Baltijos kraštuose. Kai kuriems turistų grupėm iš Vakarų leidoma aplankyti Rygos miestą ir apylinkes.

Viena grupė buvo Vokietijos liuteronų dvasininkų. Kita grupė Belgijos parlamento narį. Trečia kaip jau minėta, Danijos žurnalistų ir evangelikų. Visais trim atvejais turistai vyko į Rusiją, ir sustojimas Rygoje tebuvo atsitiktinis dalykas.

Ryga, matyt, rusai pasirinko vieta, kurią galėtų rodyti užsieniečiam.

Kas nutiko su Ryga, tas yra ir visom Baltijos tautom. Suminėjes deportacijos ir aneksijos nepripažinima, korespondentas toliau informuoja: ar turistų grupių įsileidimas į Rygą reikią prasidėsiant susisiekimą ir su kitom Baltijos valstybių vietom, ar tai yra tik paprasti propagandos tikslai, belieka stebėti toliau.

Be Amerikos Kongreso narių ir švedijos parlamento narių prašymas leisti apsilankyti Baltijos valstybėse buvo atmestas.

Radau lietuvišką dvasią...

(Atkelta iš 2 psl.)

tik asmeniniais reikalais, o lietuviškuoju darbu nesidomi, yra perdėti ir dažnai be pagrindo. Besilankydamas susirinkimuose, radau tikrai lietuvišką dvasią, nuosirdumą ir sielojimąsi visais mūsų rūpesčiais...

Būdamas JAV, turėjau dar garbė dalyvauti lapkričio mėn. įvykusiame Alto suvažiavime, kuris man padarė ypatingai gerą įspūdį. Suvažiavimo dalyviai rodė didelį ir nuosirdų susirūpinimą Lietuvos laisvinimo reikalais ir vienu balsu, be diskusijų, nutarė moraliskai ir materialiskai remti Vliaką.

Lietuvos lasvinimo reikalu
— Vyriausias Lietuvos Laisvinimo Komitetas yra pasiryžęs 1956 m. padaryti visą eilę

žygių — pirmon eilėn Europotik asmeniniais reikalais, o lietuviškuoju darbu nesidomi, yra perdėti ir dažnai be pagrindo. Besilankydamas susirinkimuose, radau tikrai lietuvišką dvasią, nuosirdumą ir sielojimąsi visais mūsų rūpesčiais...

Apie "sniego operaciją"
arba kvietimą grįžti "namo", dr. P. Karvelis pareiškė, kad Vokietijoje ji laikoma nepasiekianti savo tikslo. Vokiečiai nieko priverstinai repatrijuoti nesutinka.

— Šia proga turiu pastebėti, kad Užsienio Reikalų Tarnyba yra gavusi formalų užtikrinimą raštu iš Austrijos kancelerio Raabo, kad ir Austrijoje gyvenančių Lietuvos piliečių jokie pasižadėjimai dėl Sovietų Sąjungos piliečių neliečia.

te, kur sutviskėjo šlapi stogai ir rasoti beržynai, dėdė Mindaugas išsitraukė laikrodį — buvo ketvirtis dvylikos. Aplink juos čia dar krito lašai, tačiau visur jau giedrėjo. "Ar dar lyja?", paklausė jis dėdė Kastantą, žiūrėdamas lygumon, kuri jau visa žaliavo saulėje po aiskiu, šviesiai mėlynu dangumi. Spindulys pasiekė ir juos čia, sublizgėdamas retuose lašuose. "Tai tik nuo šaku", atsakė dėdė Kastantas, pakildamas. Dėdė Mindaugas išsivedė dviratį ant suplakto, žvirgzduo kelio. "Žiūrėk, žiūrėk!" tarė dėdė Kastantas, rodydamas pirštu į rytus. Dėdė Mindaugas pamatė išsilijusį, aukštai susikauburiavusį debesį, visai baltą mėlynąm danguje, kuris dunksojo, kaip milžiniškas sniego kalnas ties pilkais stogais, žaliomis viršūnėmis ir geltonais rūgčių laukais, atsišpindėdamas patvinusioje Rausvėje. Dėdė Mindaugas ir dėdė Kanstantas kaip gyvi dar niekad nebuvo matę tokio rekinio. Jie ilgai neatitraukė akių nuo balto kalno, kuris čia nuo skardžio atrodė labai arti, beveik rąnkomis pasiekiamas. Paskui dėdė Mindaugas paspaudė pedala, kad būtų sma-

giu užsėsti ir suragino dėdė Kastantą: "Na..." "Ačiū", atsakė dėdė Kastantas. "Eisiu per lygumą, tai gal dar spėsiu užbėgti pas porą gerų žmonių. Anava, jau ir Šaltupių bokštai matyti. Kad ne tu, kažin kada būčiau atsikapstęs — dabar dar sėdėčiau Vilkabaliuos nuo lietaus. Atlėkėm, kaip žaibas!" "Su perkūnijom", tarė dėdė Mindaugas. "Papoteriausi už tavo sveikatą", pasižadėjo dėdė Kastantas, atrišdamas nuo dviračio kūjokus. Dėdė Mindaugas užsėdo ir atkišo ranką atsiveiktinti. "Nuo šiandien galima kast pašūkies bulves", dar tarė dėdė Kastantas. "Sv. Jūkūbas pasūde. Jei per šv. Jūkūbą lyja, tai bulvės jau geros valgyt." Atsisveikins ir padėkojęs, jis nukrypavo pro liepą srovės išgraužtų keliuku žemyn į lygumą.

Saulė nušvietus įbaugintą, išsprautą ir atgaivintą apylinkę, Vilkabaliuose iš valsčiaus rastinės išėjo dėdė Pranciškus, dėdė Jokimas ir dėdė Antanas, nes kaip tik artinosi laikas pietauti. Visi trys tylėdami sustojo ant gonkelių pažiūrėti aikštės, pilnos blizgančių kla-

(Nukelta į 5 psl.)

MOTERŲ PASAULY

Daina suartina šeimas

Kai vienos amerikietės motinos du berniukai vakarais išdūkdavo, ji be diržo jokiū būdu negalėdavo jų nuvartyti į lovas. Ji buvo bekrintanti į visiską nusiminimą, kai vieną gražų vakarą jai švystelėjo mintis: ji pradėjo dainuoti, įtraukdama į dainą ir berniukus. Maždaug po 20 minučių vaikai nurimo. Tada ji švelniai paėmė juos už rankų ir visi trys tyliai dainuodami nuėjo į miegamąjį. "Mama", kalbėjo aštuoniame-tis berniukas, "kadangi dabar pavasaris ir taip viskas gražu, ar nepadainuotume dar mes Tylai naktis, šventa naktis?"

Šitam aštuoniamečiui švelni nuotaika ir tyli daina priminė Kalėdas ir jų giesmes. Ir tikrai, amerikoniškos Kalėdos išsiskiria iš kitų metinių švenčių savo ypatinga pakilia nuotaika ir giedojimo gausumu. Sakoma, kad Kalėdų laike daugiau prigiedama, negu vėliau per visus metus. Kalėdų metu giesmė skamba visur: krautuose ir gatvėse, įstaigose ir namuose. Ir gieda visi, ar turi kas balsą ar ne, sugėba ar nesugeba. Niekas nesipiktina, jei kuris nepaima gaidos ar išėina iš tono.

Kalėdų laikas kaip tik ir parodo, kokią jaukią ir malonią nuotaiką bendras giedojimas gali sukurti, o ypač šeimoje. Kiekvienas "muzikas" ir "solistas" šeimoje tam kalėdiniam giedojimui sukaupia visus savo sugebėjimus, nežiūrint koks jis mažas bebūtų. Tačiau kiti šeimos nariai viską nuoširdžiai priima ir visus netobulumus atleidžia šventiškos ir pakilios nuotaikos vardan.

Be šventės praeina ir giesmės nutyla.

Jas pakeičia radijo ir televizijos aparatų riksmas, jų nuotakas nustelbia kasdieniniai reikalai ir darbai ir 11 mėnesių praeina be jokio giesmės ar dainos entuziazmo. Šį faktą amerikiečių šeimos gyvenimo ir vaikų psichologijos ekspertai labai apgailestauja, nes jau seniai pastebėta, kiek ir ką muzika reiškia šeimos ir ypač vaikų gyvenimui ir dvasiniam išsivystymui. Aiškindamas muzikos reikšmę auklėjimui, vienas mokyklų ekspertas rašo:

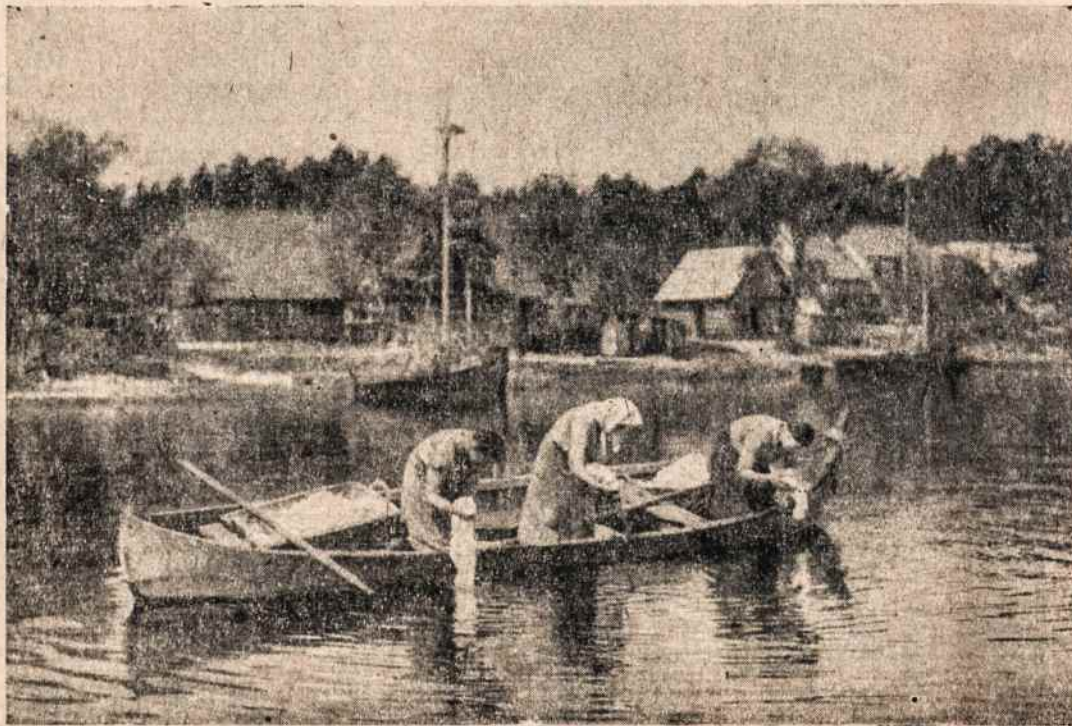
"Muzika, kaip ir visi menai, yra natūrali ir būtina mūsų kasdieninio gyvenimo dalis. Ji turi didelės reikšmės gerai išbalansuotam ir visapusiškam

auklėjimui, bei lavinimui. Ji yra tartum laidas vaiko jausmams išsikrauti, o drauge ir būdas pareikšti savo kūrybingumą. Ji padeda išsivystyti grožio pajautimui. Ji ugdo moralinių ir dvasinių vertybių branginimą. Dalyvavimas choro ar mokyklų orkestrėliuose padeda išsivystyti sutartino bendradarbiavimo dvasiai. Pagaliau muzika, yra prasmingas vaiko laisvalaikio užėmimas".

Visos šios eksperto pabrėžtos vertybės taikomos mokyklai, tačiau jos lengvai gali būti perkeltos į namus ir šeima.

Labai gera, jei yra galimybės vaikus mokyti vartoti koki nors muzikos instrumentą. Gi jei ne, tai instrumentą visados galima pakeisti daina, ypač atsimenant, kokia lietuvių tauta yra daininga ir balsinga Lietuviškų dainų repertuaras milžiniškas. Dainos turinio ir nuotaikos atžvilgiu labai įvairios. Kiekvienam dienos ar metų laikui, vienokiai ar kitokiai savo nuotaikai, galima surasti ir atitinkama daina. O vaikai dainuoti mėgsta! Greičiausia ir geriausia jie į dainą ištraukia, kada suaugęs pradeda dainuoti spontaniškai, be jokių išanksto prisirengimų, nutarimų

Daina suartina šeimos narius, sukuria bendrą malonią ir pakilią nuotaiką, kuri jau pati savyje yra didelis visos šeimos turas.

MOTERYS Lietuvoje skalbia žlugta.

ŽADĖJO MOTERIMS LAISVĘ, BET ATNEŠĖ VERGIJĄ

Nekiekviena rusė moteris, tur būt, žino Lenino pasakymą, kad "kiekviena virėja pas mus galės valdyti valstybę". Ar rusės moterys yra kada nors to norėjusios, reikia abejoti, bet kad dabar jos pačios savęs negali valdyti taip, kaip norėtų, yra daugiau negu aišku. Kokiaj kitoj valstybėj moteris nėra taip pavergta, kaip Sovietų Rusijoje. Tai liudija iš Sibiro ir kitų vietų grįžę vokiečiai ir italų belaisviai.

Moteriška širdis prasiveržia

Grįžę belaisviai pasakoja, kad jie sutiko daug rusių moterų, kurios parodė jiems daug širdies, nors buvo uždrausta belaisvius užjausti ir jiems pa-

dėti. Vienas vokiečių belaisvis pastebė, kad jos teikė pagalbą ne vien dėl savo moteriškos širdies, bet ir nekęsdamos bolševikinio režimo. Čia verta prisiminti, kad ir rusų kapitonui Kochlovui, kuriam buvo duotas įsakymas Vokietijoje nužudyti rusų emigrantų vadus, patarė to nedaryti jo žmona.

Rusės moterys taip pat rodo didelį pasipriešinimą vėdamajai kovai su tikėjimu. Jos slaptai krikščija savo vaikus, moterų daugiausia yra dar atvirose bažnyčiose, jos naikinančios antireliginę literatūrą. Tai daro ne kokios senutės, augusios dar krikščioniškoje dvasioje, bet jaunos moters ir mergaitės, kurios senų laikų neprisimena. Net komsomolo (komunistinio jaunimo organizacijos) narės slapta lanko bažnyčias ir dalyvauja religinio judėjimo pogrindyje (rezistencijoje).

Kas gyvenimą kartina?

Belaisviai pasakoja, kad rusės jaučiasi daug labiau išnaudojamos negu vyrai. Joms tenka dirbti su vyrais tuos pačius, fiziškai sunkius darbus žemės ūkyje ir pramonėje, o grįžus dar rūpintis namų ruoša. Be to, daug laiko atima stovint eilėje prie krautuvių, kuriose nevisada dar gauni, ko reikia. Moterims jau apkartęs toks sunkus darbas, stumdymasis ir trūkumai kiekviename žingsnyje. Jos kaltina dėl to komunistinę partiją, kuri laisvę skelbė ir tebeskelbia, bet žmonėms jos neduoda.

Malenkovas buvo lyg ir pradėjęs sunkią padėtį švelninti. Sušaudžius Beriją, 1954 metus sutinkant, buvo atvertos Kremliaus durys ir leista jaunimui pasižinti. Buvo taip pat pradėta gaminti geresni moterim drabužiai ir kosmetikos reikmenys. Bet neišvengiamai truko.

ar raginimų. Šiaip sau — nė iš šio, nė iš to.

Lietuviai mėgsta dainuoti pažįstamiems ir draugams aplink vaisy stala susirinkus. Tačiau išmetus vieną kitą taurelę, vargu ar toks dainavimas jau beturi ką nors bendro su muzikos menu, o tuo pačiu ir su auklėjimu. Bet lietuviai mėgdavo dainuoti ir dirbdami, ypač moterys. Jei lietuvi šandien nesėdi už ratelio ar staklių, tai sėdi už kiauros kojines ar pradilusių kelnaičių. Jei ne upelyje velėja, tai stovi prie skalbimo mašinos ar lyginimo lentos. Jei grindų baltai nešveičia, tai jas vaškuoja. O virti visticiek verda. Žodžiu, prie kiekvieno darbo, nežiūrint koks jis bebūtų, visados galima prijungti dainą, kuri, nuotaikingai ir su išjautimu dainuojama, vaikus greit pagaua.

Daina suartina šeimos narius, sukuria bendrą malonią ir pakilią nuotaiką, kuri jau pati savyje yra didelis visos šeimos turas.

Praejusių metų spalio mėn. Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija išleido moterims skirtingą žurnalo numerį "Moteris". Dvime atžvilgiais sveikintinas įvykis.

Pirmiausia — gerai tvarkomas žurnalas yra svarus spaudos gyvenimo įnašas. Jis ne tik informatyviai škaitytojus, bet, svarbiausia, iškelia esminius, aktualius, kasdienos rėmuose nesutelpiančius klausimus, juos nagrinėja iš pagrindų tuo pačiu duodamas skaitytojui pastovios medžiagos, kurią jis galės pergalvoti, persvarstyti, ir, pagaliau, pasinaudoti. Jo įtaka gali būti ne laukiami pozityvi, jo nauda — didelė.

Antra, lietuvių moterys turi daug joms specifinių, o tautai svarbių, problemų, kaip antai: lietuviškas vaikus ir jaunimo auklėjimas, (klausimas, kuris mūsų sąlygose pats vienas pateisintų žurnalo pasirodymą) kitų tautų įpročių vertinimas ryšiu su lietuviškaisiais, pagaliau, moters išsilavinimo kryptis ir jos reali vertė dabar — klausimas, kuris paliečia sociologiją, psichologiją, ekonominius mokslus... Ižvelgus tokį platų darbo lauką, tur būt, kiekvienas sutiks, kad mums moterų žurnalas buvo tikrai reikalingas.

"Moteris" redakcijos uždavinys nelengvas. Kad žurnalas tikrai atliktų savo paskirtį, jis turi nagrinėti, atšviesti ir apinti tremties moterų problemas, neužmiršti lietuvių moterų, gyvenančių įvairiuose kraštuose, o žurnalo redakcija gi prikalta Kanadoje. Norėjęs raginti, kad susidarytų kaip galima didesnis bendradarbių būrys, kuris nesvyruodamas siųstų glėbius medžiagos ir informacijų ir labai svarbų, laišku, kuriuose atsispindėtų mūsų moterų gyvenimas, rūpesčiai, klausimai ir pageidavimai. "Pašto dėžutė" galėtų drąsiai išsiplėst per du, tris puslapius. Ji galėtų pasidaryti skyrius, kuriose moterys dalintų savo idėjomis, bendrautų tarpusavyje, o redakcija pasigautų gijų, kurios ją tampriai surištų su skaitytojais, gijų, be kurių

vo žinoma tik pasiuntinė Svedijoje — Kolontaj, bet ir ta į nemalonę įkrito. Bolševikų pasiuntinybėse užsienyje nerasi moters atsakingesnės pareigos. Sakoma, moteriškai širdžiai mažiau pasitikima.

Rusijos universitetuose mergaičių skaičius mažėja. Oficialiai yra mokslo lygibė, bet paramos ir stipendijų daugiausia gauna vyrai.

Moterys nepasitenkinimo šūviai

Rusės moterys kompartijos režimui buvo ir bus priešingos, nes tas režimas eina prieš jų prigimtį. Dar 1918 metais paprasta darbininkė kėsinosi nužudyti Leniną, bet įšovė tikslai ir ranką ir nugarą. Kita moteris 1919 metais Kurske mėgino nudėti Trockį, bet ir jos šūvis nebuvo taiklus. Praėjusio karo metais bolševikai siūsdavo rusės užfrontėn vilioti ir žudyti vokiečių karininkų. Daug jų tuojau pasidavė ir nelaisvę ne dėl baimės ar simpatijos naciam, bet dėl neapykantos komunistam.

Bolševikai gerai žino savo krašto moterų nuotaikas. Jie taip pat žino, kiek žmona turi įtakos savo vyrui, o motina — vaikam. Tą pavojų savo režimui bolševikai bando pašalinti, smugdydami moterų morale. Bet čia atsisuka kitas lazdos galas: krintant moralei, silpnėja ir viso krašto atsparumas. Vienas italų belaisvis yra išsitaręs: bolševikai sėdi ant dinamito statinės, kurios dangtį savo rankose turi moteris. Bet reikia dar laiko, kad neapykantos statinė sprogtų.

A. R.

MOTERŲ NAUJAM ŽURNALUI PASIRODŽIUS

ONUTE KARUŽAITĖ

jokia redakcija pasaulyje negali dirbti.

★

Pirmajam numeriui pasirinkta formulė iš principo atrodo visai gera. Žurnalas stengiasi apimti visas moterų gyvenimą liečiančias temas: nuo religinės, kultūrinės iki madų kronikos... net virtuvės receptų. Yra "Mergaičių kertele", kurioje tikimės daugiau rasti jauniausios mūsų kartos straipsnių ir grožinės kūrybos. Geriausieji šeštadienio mokyklos rašiniai galėtų joje rasti vietos. Pasigendame tikrai I-me numeryje sociologinės medžiagos, ypačiai kad veik visoje mūsų spaudoje ši sritis našlauja. Įdomu būtų žinoti, ir reikalinga, kaip išjungia mūsų moteris y svetimų kraštų gyvenimą, kokį daugiausia darba dirba, kokius mokslus eina, kokiomis priemonėmis ir t.t.

Apžvelgiant paskirus straipsnius, visų pirma metasi į akis jiems visiems bendra ypatybė — tai schematiškas jų paruošimas. Reikėtų su tuo smarkiai kovoti. Schematiškai nubrėžtam straipsnyje mažai ko pasisemsi. Gerai nesusipažinęs su negrįnėjimu klausimu, autorius nejuociomis linksta į bendras frazes, šūkius, kurie taip

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Baltinių lyginimas

1. Išdžiovinkime baltinius visai sausai ir tada sudrėkinkite; šlapių siūlių lyginimas yra įkyrus darbas.

2. Vartokite tokia drėkinimo priemonę, kuri drėkina lygiais, smulkiais lašais; per drėgnį skalbiniai eikvoja laiką ir energiją.

3. Drėkinkite skalbinius šiltau vandeniu ir įvyniokite į plastiką, kad skalbiniai greičiau ir visi lygiai perdrėktų.

4. Sudrėkintus skalbinius sulankstykite lygiai tvarkingai ir lengvai; kietai susukti skalbiniai tik dar labiau ir giliau susiraukšlėja.

5. Lyginant turėkite po ranka šlapią skudurėlį ar kempinę greitam sudrėkinimui išdžiuvusių vietų, ar per klaidą lygintuvu padarytų raukšlį.

6. Pradėkite lyginti skalbinius, kurie reikalauja vėsesnio lygintuvo (šilkas, nylon, rayon); sutaupote laiką lygintuvui kaistant, vėstant ir vėl kaistant.

7. Jei galima, lyginkite medžiagą išilgai, lygiais, lėtais judesiais; medžiagą išlygina karštis ir laikas, o ne jūsų raumenys.

Kuras židiniui

Jūs turite židinį savo namuose? Mėgstate jį pasikurti ir prie jo pasėdėti šaltais žiemos vakarais? Tinkamiausias kuras židiniui šiame krašte yra: baltasis ažuolas, amerikoniškas riešutas (hickory), bukas (beech), baltasis ir juodasis beržas, cukrinis klevas ir raudonasis ažuolas. Šių medžių malkos duoda daugiausia šilumos. Linksma ir traškia liepsna dega pušis, eglė ir beržas. Kvepiančią dega vaosnių medžių malkos: obelis, kriaušė, slyva ir vyšnia. Vinkšna (elm) laikoma prasčiausiu židinio kuru.

DELIGHTFUL RECIPES OF FOREIGN FLAVOR

from the four corners of the world. 124-page book containing recipes from 35 countries sent postage paid to you. Send 50 cents (coin only) to:

Advertisers Service Bureau
548 West Monroe Street
Chicago 6, Illinois

mažai skaitytojui reikalingi. Daugiau vertintume mažesni skaičių, bet stropiai iš pagrindų paruoštų straipsnių, nei tuziną viską pirštų galais paliečiančių nuotrupų. Antai, ar ne gaila, kai L. M. Gailiūšienės straipsnis "Moderni motina ir jos santykiai su vaikais", nušviečiantis tokį mums aktualų ir svarbų klausimą, kaip europietiški ir amerikoniški vaikų auklėjimo principai, parašytas gambiai, sistematingai, sveikintinai, — staiga tvarkomas ryšulis, sakiniu: jog vaiko ir motinos santykiams pagrindų reikėtų ieškoti abiejose sistemose ir suderinti tai, kas abejose vertinga ir... sudie. Kaip suderinti? Kas vienoj ar kitoj sistemoje yra vertinga? — taip skaitytojas ir nesužino. Ne ketos bibliografinių žinių nepildėta, kur šiuo klausimu besidomiančios skaitytojos galėtų rasti daugiau žinių. To, man atrodo, reikėtų vengti. Atsiminkime "Moteris" yra žurnalas, pasirodantis tik 4 kartį į metus. Ir viena ir kita reikalauja medžiagos svarumo. Kai kurie svetimausių kultūriniai žurnalai geriau pasitenkina išsipaūdinę vieną švartą ir, žinoma, aktualiu klausimu studija, nei prisirankiojusios nuotrupų, kurių vieta būtų dienraštis ar savaitraštis. Ir, mano galva, nelabai jos klysta... Tiek dėl schematiškumo.

★

Pasigėstume taip pat konkrečių dabartinių sąlygų iššaukiamų problemų. Lietuviškoj švietis galėtume nagrinėti įvairių kraštų sąlygas, į kurias patekome, lyginti jų gyvenimo būdą su mūsų.

Kadangi "Moteris" katalikiškas laikraštis, kodėl nepasikviesti dvasiškį kuris nagrinėtų kasdieną išylančius religinius klausimus?

★

Baigdama, norėčiau priminti, jog šios kelios kritiškos pastabos tikrai nenorėjo sumažinti žurnalo svarbos. Anapatol! "Moters" darbas tik pradamas. Žurnalo kokybė visumet priklauso nuo bendradarbių grupės. Talkininkaukime visos!

Pastaba dėl žurnalo apipavidalinimo. Nors nesu dailiojo meno žinovė, bet man taip norėtų kitokio "Moters" viršelio. Viskas jame yra: ir balta ir mėlyna — Marijos spalvos ir lietuvi su nuometu, ir juosta, ir tarsi tautiškas ornamentas... Bet viską išvardinti žodžiais tai dar toli gražu ką nors pasakyti dailėje.

Dar viena smulkmena: būtų geriau straipsnius pasirašinėti, arba tikrąja pavarde, arba pavardiniu slapyvardžiu.

GRACE KELLY, Hollywood filmų artistė, ištėkanti už Monako princą.

VASAROS LIETUS

(Atkelta iš 3 psl.)

nų, kuriuose maudėsi žvirbliai, ir rasotų miestelio sodų. Ties kaminais visų jau sukosi dūmai, ir ore buvo jaučiamas blynų kvapas — perkūnijos metu užgesinusios ugnį, šeiminkės dabar gaudė sugaištą laiką. "Gražiai palijo", tarė dėdė Antanas, šiaip nekaltus ir retai teisitarias netarnybiniais klausimais. "Tikras tvanas!" pritarė dėdė Jokimas, šypsodamasis dėdei Pranciškui. Dėdė Pranciškaus veidai apsipylė žarijomis. "Kur tvanas? Cha, cha, cha! Ar sapnuojate, dėdė Jokimai?" "Jeigu nematot, tai galite pačūpinėt", nusišnokė dėdė Jokimas, žengdamas nuo laiptelių aikštėn. "Nagi, nagi..." šypterėjo sukaštais dantimis dėdė Pranciškus, eidamas iš paskos tiesiog per balas ir taip taškydamasis, kad draugams teko pasitraukti į šalis. "Teisybė, kelias nedulka, tačiau vos keli lašaiukai... Ar nesakiau, kad tikro lietaus nebus iki Žolinės? Dėdė Jokimas pernai su-

daigino kviečius, tai mano, kad galės sudaiginti ir šiemet!" Dėdė Jokimas nusispiovė ir stabterėjęs pervėrė dėdę Pranciškų pašiepiančių žvilgsniu: "Cha, cha, cha... Norėčiau paklaust, kur dabartės jūs šienelis — dar paupiuose, ar jau Rausvėje?" Dėdė Pranciškus pašoko iš apmaudo ir juokdamasis atrėžė: "Kai parvažiuosiu namo, jau bus sausas, nesirūpinkite! Man nereiks pavargėliaut po žmones su maišais, kaip pernai dėdei Jokimui!" Dėdė Jokimas trenkė iš burnos popiropą, sugniauzė kumštis ir nusišypsojęs mirtkėlėjo dėdei Antanui: "Nuo sausrų peržiūvo dėdės Pranciškaus galvos šulai, tai dabar po lietaus gal kiek subrinks..." Visi trys nusižvengė, pradėjo stuksėti vienas kitą alkūnėmis ir, kadangi saulė dar nebuvo visai pietuose, pasuko į "Berželį svyrionėlių" išgerti alaus.

O paupiuose visur jau švilpavo volungės ir durpyne mekeno perkūno oželiai...

TAUTA KURIA SAVO MOKYKLĄ (3)

Mokyklos ir jų bėdos

Pirmąsias Nepriklausomybės dienų mokyklas galime drąsiai pavadinti visuomeninėmis. Vokiečiams išsikraustant, buvusios mokyklas perėmė parapijų ar vietos komitetai, atseit, pirmosios valsčių savivaldybės, seniūnijos ir panašiai. Jie ne tik perėmė mokyklas, bet pradėjo, kol pati Švietimo M-ja buvo nepajėgi, jas ir išlaikė, aprūpindami būtiniausias mokyklos ūkį, mokėdami ir šiuos tokias atlyginimus mokytojams, labai dažnai ne pinigais, bet grūdais ir kt. (pvz. 1918 Salako apyl. pr. mokyklos mokytojų buvo nuvežta 2 maišai grikių). Taip pat vietos komitetai

steigė ir naujas pr. mokyklas,

tepranešdami valsčiumi ir apskričiai, jog turi mokyklą ir mokytoją, ar pastarojo dar ieško. Ir jei 1920. I. 15 švietimo M-ja jau žinojo (nors su tokiais mokyklomis artimo ryšio dar nebuvo), kad aname laisvosios Lietuvos plote veikia 1173 pr. mokyklos, iš kurių 1059 grynai lietuviškos, 55 žydų, 25 parapijinės vokiečių, 21 lenkų, 10 latvių, po 1 rusų ir gudų, tai reikia padėkoti vietos savivaldybėms, pasiūmusioms didelę naštos dalį, pasirūpinusioms surasti jom lėšų ir sugebėjusioms įsteigti apie 800 naujų mokyklų, nes 1919. X. 15 pirmąjį mokytojų kategorijai priklausė 552 pr. mokytojai, kas rodo, jog daugiau kaip 550 pr. mokyklos negalėjo būti iš vokiečių okupacijos meto perimtos, nes nėra mokytojų, išdirbusių pora metų mokykloje, dabar dirbančių mokyklos vedėjais. Tiesa, dalis anuometinių mokytojų dabar buvo įjungti į vidurines mokyklas ir kitas įvairių ministerijų atsakingas pareigas, tačiau tas pr. mokyklų skaičius nebegali būti didesnis, nes į šią mokytojų kategoriją įeina ir iš Rusijos sugrįžusieji mokytojai, ten dirbę mokyklose ar baigę mokytojų seminarijas. 1920 pabaigoje Sv. M-ja jau buvo numatytas turėti 2070 pr. mokyklų, bet iš jų 514 buvo numatyta tik ka atgautoje Vilniaus srityje; jos projekte buvo 2684 pr. mokytojai, kurių 773 Vilniaus kr.

Pradžioje 1919 m. pradžios mokyklos buvo meškai aprūpintos. Visur joms trūko pakankiamų butų. Didelį rūpestį tuomet mokyklai sudarė, kur gauti stiklo langams, kur rasti juodų dažų lentai nudažyti. Ir tas nepriteklus įvairiai sprendžiamas; pvz. skolinamas iš kaimynų langas ar tik jo stiklas, dalis langų (o mokyklos buvo kaip tik mūsų pirklių antroje gale, kurie didelė šviesa ir taip nepasizymėjo buvo užtaisoma lentomis ir pakulomis 1919 m. gale beta Rokiškio aps. mokykla turėjo antrus žiemai langus (gyd. Vl. Lašo pranešimas), ir suprantama, nes tas kraštas be vokiečių okupacijos daugiau pusės metų

buvo bolševikų valdomas. Iš Panemunėlio važiuojama juodų dažų į Panevėžį mokyklos lentai nudažyti, važiuojama ten ieškoti kokio nors popieriaus, nes 1919 vasario mėn. pradėjo veikti Kapsuko valdomoje Lietuvoje įsakymas, kad visi raudonųjų komitetų nutarimai ir raštai dėl popieriaus stokes turi būti rašomi ant aštuntadalio lapo skiautelių! Ir pobolševikiniame laikotarpyje šiaurės rytų Lietuvoje trūksta ne tik suolų (reikia surasti kur nors vinių jiems sukalti), bet ir skardinio kibiro vandeniu, kreidos ir t. t. O tokį daiktą, kaip termometras, Rokiškio aps. reta kuri senoji mokykla beturi, jau nekalbant apie būtiniausias mokymo priemones — žemėlapius, knygas ir pan. Daug kur mokyklose 1919 metais mokiniai sėdė už paprastų stalų, kitur lanko mokyklą

kasdieną mokytojo paskirtas skaičius vaikų, t. y. padiniui mokinyms ateina į mokyklas, nes visi nesutelpa, nėra kur susodinti. Dalis mokyklų buvo žiemomis metu nekūrenamos arba menkai kūrenamos. Vietomis pats mokytojas važiuodavo "malkauti" (Lydavėnai, Bliūdžiai ir kt. Raseinių aps.). Ir aplamai tuo metu

daugiausia nusiskundžiama tomis vietomis, kur apylinkės aplenkėjusios, kur sulenkėję dvarininkai turi įtakos vietos savivaldybėms (Kėdainiai, Trakai).

Švietimo M-ja rado karo metu Lietuvoje isikūrusias ir įvairių dr-jų išlaikomas 8 gimnazijas ir 11 progimnazijų. 1920. I. 15 jų buvo išviso 39, kurių grynai Sv. M-ja išlaikė 4 gimnazijas ir 2 progimnazijas, 1 gimnazija ir 3 progimnazijas tuo metu laikė savivaldybės su

Sv. M-jos pašalpa. "Saulės" ir "Ziburio" dr-jų ir vietos komitetų buvo išlaikomos, Sv. M-ja šiek tiek prisidedant, 6 gimnazijas ir 10 progimnazijų (1920 m. "Ziburys" savo 5 progimnazijoms atsisakė pašalpu, nes buvo pajėgus vienas išlaikyti; žiūr. Švietimo Darbas 1920, 5 Nr. 4 p.) ir grynai savo lėšomis įvairių dr-jų buvo išlaikomos 4 gimnazijos ir 9 progimnazijos. Tuo metu Sv. M-ja turėjo 16 vidurinių mokyklų, kuriuos dar nevisos buvo pradėjusios veikti, nes jos buvo įsteigtos 1919 gale. (Bus daugiau.)

KATALIKŲ BAZNYČIA SPARCIAI AUGA

Šiuo metu pasaulyje yra 2.410.000.000 žmonių, iš kurių 425.000.000 katalikų, 137.945.530 protestantų, 127.629.980 stačiatikių, 11.490.680 izraelitų, 380.000.000 mahometonų, 287.000.000 induistų, 110.000.000 be jokios religijos ir 560.000.000 pagonių.

Taigi, katalikai yra tvirtiausia religinė grupė.

KADA KARVĖ ŠOKS PER MĖNULĮ

Senose pasakose esame nekarta girdėję keistų dalykų. Ana, sako, ateis laikai, kai silkės dainuos, asilai skraidys, karvės per mėnulį šoks...

Tai buvo mūsų vaikystės pasakos.

Šiandien žinome, kad kai kas iš tų pasakiškų dalykų lengvai galėtų įvykti. Sakysime, karvė galėtų per mėnulį peršokti, jei galima būtų įveikti ar panaikinti žemės traukos jėgą, jei galėtumėm iš viso keisti gamtos ir mūsų prigimtinus dėsnius. Tačiau nei gamtos dėsniams nei mūsų prigimties nesikeičia, ir daugelis mūsų svajonių liks tik svajonėmis.

Geležinė gamtos tvarka labai pastovi ir nesikeičianti. Žmogus tik širdimi ir lūpomis gali lengvai švaistyti: "Dabar kiti laikai, kita mada". Kas seniau buvo vadinama vagyste, šiandien jau laikoma apsiskaičiavimu ar išėikovjimu. Seniau buvo paleistuvystė, šiandien tik flirtas. Seniau buvo puiky-

bė, šiandien tik nemandagumas ir t. t.

Gamta sugeba pažaboti gyvulius ir augalus. Į geležinės tvarkos rėmus sudėtos žvaigždės ir dangaus kūnai. Žmogus gi yra laisvas. Ar istikrujų jis visai laisvas?

Žmogui aiškiai pasakyta, kad gyvena tam, jog garbintų Kūrėją ir siektų amžinosios laimės. Jis turi vengti blogo ir siekti gero. Niekada nebus valia žudyti nekaltą, paleistuvauti, svetimą daiktą savintis, meluoti. Tai geležiniai dėsniams žmogui. Keisis laikai, keisis papročiai, bet moralinės normos negali keistis. Tai prigimties dėsniams žmogui.

Jei kas šiandien sakytu savo draugui: "Dabar kiti laikai — žemės traukos neliko. Lipk į bokštą ir tu lengvai kaip plunksna nusileisi žemėn". Po tokio bandymo liktu tik krūvelė mėšos ir kaulų. "O, aš labai apsirikau patikėjęs!" — gal dar spėtu atsidusti žlegterėjęs žemėn.

O kaip moralės srityje? Čia taip pat veikia pastovūs dėsniams — Dievo įsakymai, kurie žmogui nesikeičia, nors jis pats keičiasi ir savo gyvenvietę keičia. Ta pati Ranka sutvėrė ir valdo visatą, ta pati Ranka tirinēs ir žmogaus širdį. No jos neišsisuks niekas. Pamasatyk, kas atsitinka, kai priešinamasi gamtos dėsniams, ir lengvai suprasi, kas turi atsitikti, kai nesilaikoma Dievo įsakymų.

Kai karvės šoks per mėnulį, kai lėkštės vaikščios savo briaunomis, tada bus atėjęs laikas ir žmogui peržiūrėti savo elgsenos pagrindus. Kai dešromis liš, kai silkės giedos, tada ir žmogus galēs nusigerti, vyrai keisti žmonas kaip apdėvėtus batus, ar pan.

Deja, ne mums tokių laikų sulaukti. Jie niekada neateis, o Viešpats tikrai ateis prižiūrėti mūsų gyvenimo keliu ir pasklaidyti mūsų darbų knygos. Kada nors, bet tikrai, bus patikrinta, kaip mes rupinomės savo gyvenimą doros įstatymam pritaikyti, ar sėdėjome limuzinuose ar ant lėkštės skraidėme aukščiau debesų.

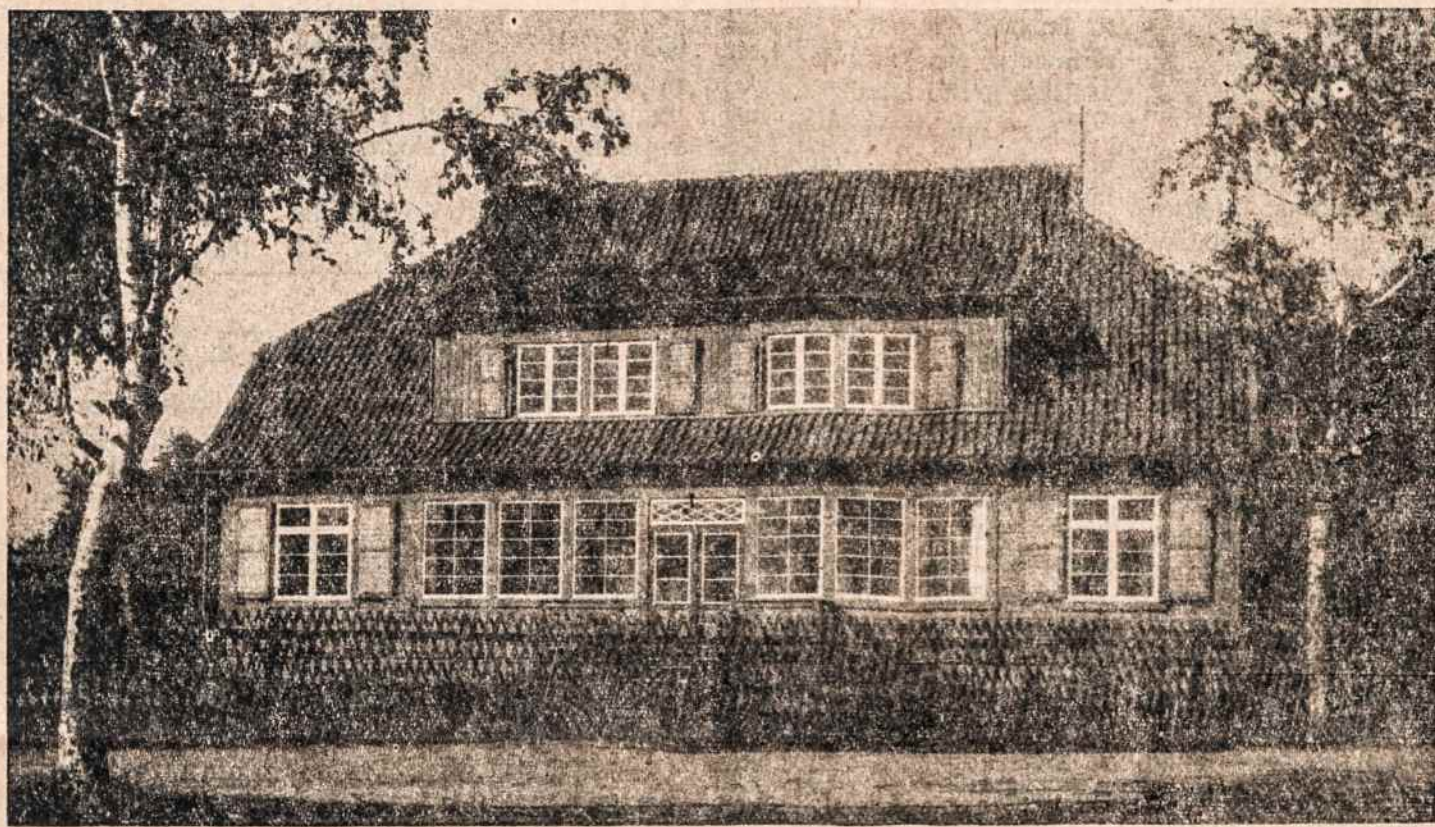
L. Gervė.

Stud. Vyta. Memėnas paskirtas studentų ateitininkų įgalotiniu prie Tarptautinio Katalikų Jaunimo Centro Romoje.

Ed. Turauskas paskirtas trimetam atstovauti sendraugius ateitininkus tarptautinėje MIIC tarnyboje. (MIIC sudaro Pax Romana šaka, į kurią susibūrė intelektualai profesionalai).

Sidnėjaus lietuviai Australijoje Kūčių vakarą per radiją transliavo lietuvišką programą — kalėdines giesmes ir kapeiliono žodi prie kūčių stalo.

K. Č.

NIDOS PRADŽIOS MOKYKLA.

Nuotrauka Vyta. Augustino iš "Ateities" išleisto albumo.

Žinios iš Philadelphijos

Vasario šešioliktosios minėjimas vaikams su jiems pritaikinta programa įvyks šv. Andriejaus parapijos salėje, šeštadienį — vasario 18 d. Minėjimo programą sudaryti ir praveisti pavesta šeštadieninė mokykla. Programoje dalyvaus ir mūsų parapijinės mokyklos.

Mūsų studentai atsidūrė bėdoje, kai gavo kartu du pakvietimus: vieną į prof. Juozo Zilevičiaus paskaitą — Liaudies daina ir atgimstančioji lietuviškoji muzika, kuri įvyks šv. Andriejaus parapijos salėje, sausio 28 d. 7 val. vakaro, ir antrą — į koncertą — balių, ruošiamą baltų studentų federacijos, kuris įvyks tuo pat laiku New Yoke. L. Bendruomenė dar nespėjo pripratinti philadelphiečius naudotis parengimų kalendorium vietoje, o jau tenka susirūpinti tarp miestiniū parengimų derinimu.

Mykolas Bigenis, L. Bendruomenės pirmininkas, lankėsi WDAS radijo stotyje ir susitarė, kad Bendruomenės Balsas bus girdimas ir ateityje sekmadieniais nuo 3:30 iki 4 val. popietų, banga 1480. Laiko pakeitimas, bent artimoj ateity, yra neįmanomas.

Dr. Vincas Maciūnas baigia ruošti spaudai Vinco Krėvės raštų II tomą, kuriuo ir bus pradėtas Vinco Krėvės raštų leidimas. Skaitytojai jį gaus apie vasaros vidurį.

Elena Vainūnienė prieškalėdinėje programoje kalbėjo Fels Junior High School mokytojams ir mokiniams apie Lietuvą ir kalėdinius papročius Lietuvoje, o solistė Juzė Augaitytė padainavo lietuviš-

kų dainų. Klausytojai, kurių buvo apie 1000, dėkojo ir prelegentei nepagalėjo paklausti. Programą rengė tarptautinis institutas.

L. Fronto Bičiuliai ruošiasi gausiai dalyvauti rytinių suvažiavime, Waterbury, Conn., kuris įvyks sausio 21 ir 22 d. d.

ALRK Susivienijimo 10 kuopos naujų pirmininku išrinktas Vladas Januškevičius, vice pirm. — Simas Mažeika, finansų sekretorium, iki bus surastas kitas asmuo, pasiliko Petras Balčius, išdininku — Antanas Leskauskas, sekretorium — Vytautas Muraškauskas.

Prel. Igno Valančiūno vardinė proga, vasario 5 d., šv. Kazimiero parapija ruošia tradicinį parengimą bankietą.

Prof. J. Zilevičius — Elizabeth N. J., sausio 8 d., aplankė grupę philadelphiečių. Opeiros solistė Juzė Augaitytė domėjosi dainomis, kurias prof.

ĮTEIKTOS DOVANOS JAUNUOLIAM

Mes visi džiaugiamės kiekvieno lietuviuo — jaunuolio pasiūlymą patriotinėje ir šiaip kultūrinėje srityje. Baltų B-vė Brooklyne, N. Y., kuri dabar išleido naujus šokoladinius saldinius Dariaus-Girėno vardu, pirmas pagamintas 5 dėžutes kaip dovaną paskyrė šioms pasiūlymėjusiems lietuviams — jaunuoliams.

Viena dėžutė įteikta trečios kartos čia gimusiam 14 metų jaunuoliui Antanui Rudžiui (inž. A. Rudžio sūnui.) Chicagoj, Ill., už jo lietuviškai pasakytą kalbą iš Europos per Voi-

Argentinoje, pravažiuodama aplankė savo gimines.

— Akvilina Vėžienė, kun. Vinco Vėžio motina, sausio 6 d. mirė Girardville, Pa.

— Stanislovas Mikalojusas 79 metų amžiaus, mirė sausio 3 d. Gyveno 4736 Milnor St.

— Aukų rinkimas Lietuvos laisvinimo reikalams Vasario 16 proga jau pradėtas. Ir šiais metais norima kuo daugiau aukų surinkti lankantis po namus su aukų lapais. L. Bendruomenės pakviesti, aukų rinkime dalyvauja beveik visi lietuvių studentai. Jie gražiai papildau aukų rinkėjų eiles. Pradžiai metais panašiam aukų rinkime dalyvavo apie 40 asmenų. Šiais metais dalyvavo apie 70 asmenų.

— Raimondas Liormanas kalbės per L. Bendruomenės Balso radio valandėlę, sausio 15 d., Klaipėdos krašto atvadavimo šūkakties proga. Valandėlei vadovaus Antanas Klimas.

— Moyamensing tautinio pašalpinio klubo pirmininku vėl išrinktas Kazimieras Povilaitis.

— Vinco Krėvės antkapinio paminklo projektą ruošia skulptorius Vytautas Košuba.

— Kazimierietė sesuo Elena, gyvenanti Buenos Aires,

AIDAI

MENESINIS KULTŪROS ŽURNALAS. EINAS JAU 11 METUS. JUM PATEIKS GERIAUSIOS MEDŽIAGOS VISAIS MŪSŲ KULTŪROS IR MOKSLO KLAUSIMAIS, UGDYS JŪSŲ ISSILAVINIMĄ, PALAIKYS LIETUVISKĄ DVASIA.

AIDUOSE BENDRADARBUJA GERIAUSIOS MŪSŲ MENO IR MOKSLO PAJĖGOS.

REDAGUOJA ANTANAS VAICIULAITIS, LEIDZIA TEVAI PRANCISKONAI. PER METUS ISEINA 10 NUMERIŲ. VIENAS NUMERIS TURI 48 DIDELIO FORMATO PUSLAPIUS. GAUSIAI ILLUSTRUOTAS.

PARSIKVIKITE ŽURNALĄ Į SAVO NAMUS.

RASYKITE:

AIDAI, 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Ponas TOKS

Ponas Toks, eidamas meinstryčiu, sutiko šviesų veikėją. — Sveikas! — tarė jamui. — Hai! — atsakė anasai.

Ponas Toks ištraukė kažką iš kišenės ir tarė: — Va, tau!

— Kas tatai būtų? — paklausė šviesusis.

— Tai pilietybės popieriai, — atrėžė ponas Toks, — kurie mane įgalina būti lygiu tamstai ir nevet geresniu už tamstos vaikus, kurie pridirbo iškadoms, lipdydami kramtomąją gumą po bažnyčios suolais. Tuo tarpu ašai, ponas Toks, nebuvęs amerikoniuku, tapau amerikonu ir dar gavau prezidento pasveikinimą.

— Jap. — tarė veikėjas, — bet kas iš to?

— Niekas, — atkirto Toks. — Tačiau tamsta manai, kad tai negalima, kad kažkas netvarkoj?

— Ne, — teisinosi veikėjas. — Tai kodėl tamista taip spoksai į mane?

— Aš į tamstą pažūrėjau įtartinai, — kalbėjo tasai, — kadangi mano smegenys neišneša, kaip gali būti lygus man ir net pranašesnis už mano vaikus, kuriems neleidau nei virtuvėj kalbėti lietuviškai, idant ištarimą neapgadintų?

— Broleli mano, tamsta gali priklausyti tam slauiniam ipareigotinam klubui, bet negali juoktis iš mano popierių, kurie valdžios išduoti!

— O kas juokiasi? — pasiteiravo.

— Tamsta, — atkirto ponas Toks. — Jei nebūčiau parodęs savo popieriaus, būtum manęs, kad ašai esmi atkakęs dypuku iš Germany. Iš esmės imant, tokiu atkakau, bet dabar esmi sulygintas. Aišku?

— Aišku. Atsiprašau, — aiškinosi tasai. — Bet aš negalėjau įskaityti tamstos minčių. Su tuo turi sutikti!

— Netauškieku, — kantrybės netekęs užriko ponas Toks. — Tamsta nori iš aiškiaus dalyko padaryti neaiškų. Aš galiu pabrėžti tik, kad mano popieriai yra tvarkoj ir nevet juos imdamas, nepakeičiau pavardės, pasilikau kokiu buvau — ponas Toks.

Rūkant negalima

Karininkas supyko sutikęs naujoką ir išbarė:

— Tai negirdėta dar pas mus: tamsta eini pro mane su cigarete dantyse, šypsaisi žiūrėdamas į mane ir nesveikini!

— Klausau, pone leitenante. Bet sveikinti negaliu. Puskarininkis mum sakė, kad negalima rūkant sveikinti karininkų.

Rimtas argumentas nesijuokti.

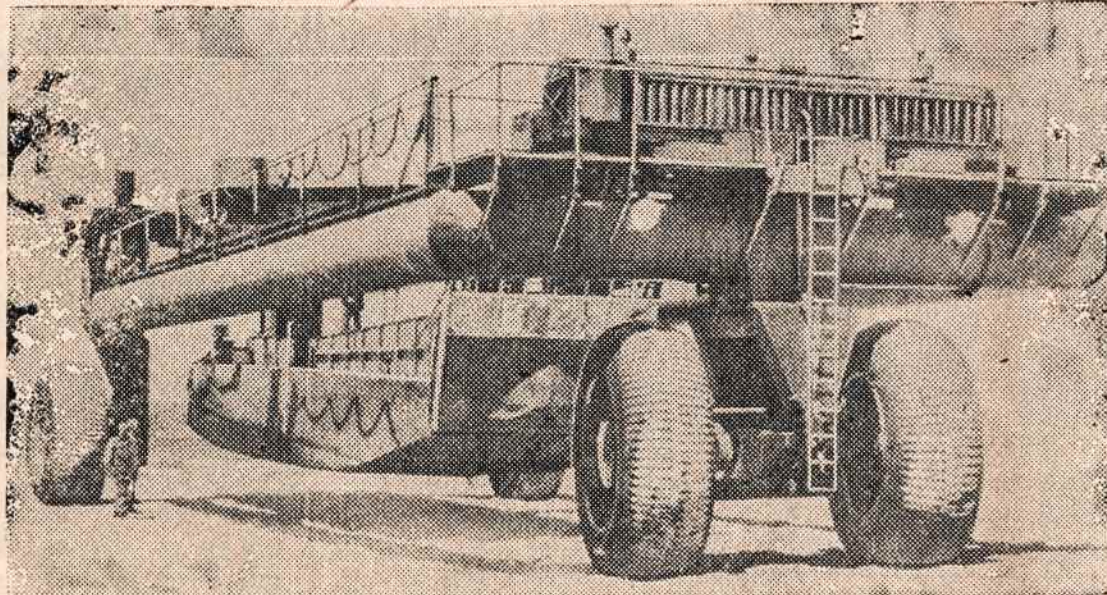
Moteris parėjo namo su nauja skrybėlaitė. Vyras sutiko ją su šypsniu, kad ir vėl nauja skrybėlaitė. Moteris įsižeidė ir pareiškė: "Visai nėra ko čia šafpytis; pasižūrėk tik į sąskaitą".

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. 100% garant. — pilnas draudimas. Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono, Anglijos tad labai greitai pristatymas.

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašą.

OVERSEAS CARGO CO.
4426 S. Rockwell St.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YARDS 7-4337

KARIUOMENĖS nauja priemonė — mašina, kuri gali iš vandens paimti 67 tonų laivą ir pervežti jį kiton vieton.

GEDULINGOS MISIOS UŽ ČESLOVĄ SASNAUSKĄ

KEARNY, N. J.

Sausio 6 d. suėjo 40 metų nuo mirties mūsų tautos didžiojo muziko ir kompozitoriaus Č. Sasnausko.

Ta proga už jo sielą Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčioje buvo laikytos gedulingos misijos. Mišias atlaikė atvykęs kun. Atkočiūnas, MIC, iš Clarendon Hills, Ill.

Muz. Č. Sasnauskas mirė 1916 m. sausio mėn. 6 d. Petrapilyje. Jo palaikai 1936 m. kun. L. Voiciekausko pastangomis buvo parvežti ir palaidoti Lietuvoje. Č. Sasnausko atminimui klebonas kun. L. Voiciekauskas savo lėšomis įdėjo langą naujoje bažnyčioje. Pradėjo darbą nauja valdyba

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro ir Lietuvių Šv. Vardo draugijos pirmasis šv.

PITTSBURGH, PA.

Balfo skyrius sausio 29, rengia banketą su linksma ir įdomia programa. Banketas įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje, South Side, 6 val. vakare.

Balfo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems taip gausiai aukojusiems rūbų vėjams metu.

Taip pat nuoširdi padėka tenka B. Puzinkevičiutei, L. ir E. Bosaitėms, K. Puzinkevičiui, A. Paleckui, J. Bosui, V. Janonui, P. Baltakiui, J. Skemun-driui, kurie padėjo tuos rūbus sutvarkyti ir juos supakuoti.

Gruodžio 11 d. įvykęs Pasaulio Lietuvių B-nės susirinkimas, gausus dalyviais, praėjo pakilioj ir darbingoj nuotaikoj. Susirinkime kalbėjo kun. V. Budreckas, išsamiai apžvelgdamas bendruomenės tikslus, prasmę ir jos reikalingumą.

Skyrius tikisi išplėsti savo veiklą ir bandyti pritraukti kuo didesnį skaičių narių. K.B.

BETTER SCHOOLS BUILD

BETTER COMMUNITIES

Fizinio auklėjimo komitetas praneša

1. Remdamasis pravesto referendumo daviniais sportinės vadovybės rinkimo reikalu, FASKas skelbia naujo Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto šiaurės Amerikai rinkimus slapto, korespond. būdu.

2. Rinkimams pravesti sudaryta ir patvirtinta rinkiminė komisija sekančios sudėties: Dr. Alg. Nasvytis, pirm., Al. Laikūnas ir K. Paulauskas, nariai. Komisijos adresas — 1380 Ansel Rd., Cleveland 8, Ohio.

3. Rinkimai bus pravesti pagal išdirbtas ir priimtas taisyk-

metų susirinkimas įvyko sausio 9 d.

Buvo prisaikdinti naujosios valdybos pareigūnai, būtent: pirm. P. Velevas, vice. pirm. J. Belza, protokolų sekret. J. Mėlynis, reikalų vedėjas J. Alicks, išdin. Ed. Stadolskis, tvarkdarys A. Leonard ir teisių patarėjai Ch. Paulis ir A. Salvest.

Susirinkimas išryškino kai kuriuos pagrindinius ateities uždavinius, būtent: katalikų akcija, naujų narių verbavimą, ypač jaunimo, Naujosios Bažnyčios Fondui pažadų ištesėjimą ir kt. Susirinkimas praėjo gyvoje ir jaukioje nuotaikoje. Buvo ir kuklios vaišės.

Didinama kultūrinė veikla
Lietuvių bendruomenės Kearny - Harrison apylinkės kultūrinei veiklai dabar vadovauja Albertas Arminas. Tai talentinga ir stipri pajėga, galinti pagyventi ir sustiprinti kultūrinę veikimą šioje apylinkėje.

Kiek iš šios bendruomenės apylinkės valdybos užsimojimų matyti, pirmoje eilėje lietuvių kultūros puoselėjimo platfor-

UTICA, N. Y.

Stasys Klimaitis, senas Draugo skaitytojas, žinomas lietuviškų organizacijų steigėjas ir veikėjas, neseniai išėjo pensijon. Jis 1916 met. Rochestery suorganizavo pašalpinę Lietuvos sūnų ir dukterų draugiją ir 1919 metais Gudyno posta ir tais pačiais metais šiai lietuvių amerikiečių karių organizacijai pirmininkavo, 1923 m. Uticoy suorganizavo teatrališką draugiją, kuri parengė nemažai lietuviškų vaidinimų ir 1924 metais lietuvių piliečių klubą. Taip pat Uticoy buvo suorganizavęs Vilniaus vadavimo s-gos skyrių ir lietuvių savivalpos fondą, kuris sėkmingai ir dabar veikia. Jo žmona

prieš 4 metus mirė. Sūnus Robertas praeitais metais baigė Georgetown, Washington DC universitetą ir šiuo metu kaip leitenantas atlieka karinę pareigą. Stasys Klimaitis Rochestery buvo labai veiklus organizatorius šv. Jurgio lietuvių parapijos ir bažnyčios statybos.

Ir šiuo metu Stasys Klimaitis sielojas visais lietuviškais reikalais ir kuo tik gali prisideda prie lietuviškų reikalų.

Stasys Klimaitis sako, kad dabar išsipildžiusios jo svajonės. Turėdamas kiek daugiau laiko, daug skaito ir vėl gyviau pradeda dalyvauti vietos lietuviškame gyvenime. Tenka pasidžiaugti, jog Stasys Klimaitis neseniai užsisakė L. Enciklopediją ir J. Tumo — Vaižganto raštus.

Stasys Klimaitis yra gimęs Lietuvoje, Vaidlonių kaime, Troškūnų parapijoje, Panevėžio apskr. Amerikon atvyko 1911 metais. Sb.

4. Rinkimams pranešama nuo 1956 sausio 1 d.

FASKas.

Parduodamas elektrinis šaldytuvas tik dviejų metų senumo — už pusę kainos. Geroms firmos ir švariai užlaidoms atrodo lig naujas. Kreiptis Tel. EX 2-2410 nuo 7—9 v. v.

TALARSKI

FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue,

Hartford, Conn.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, priinama kaina.

Tel. CHapel 6-1377

SPORTO KL. "KOVAS" PENKMETIS

DETROIT, MICH.

Sausio 7 Detroito lietuvių sporto klubas minėjo savo penkmetį. 2 v. p. p. Holy Redeemer salėje įvyko krepšinio rungtynės. Rungės: 1. Detroito LSK Kovas — Clevelando LSK Zaibas (jauniai) ir 2. Detroito LSK Kovas — Rochesterio LSK — Sakalas (vyrai). Abejias rungtynes detroitiečiai pralaimėjo.

Vakare ispanų salėje įvyko penkmečio apšnekėjimas ir Vaclovo Verikaitis koncertas.

Kalbėjo keli asmenys. Vieni pabėrė istorijėlių, kiti pažadų, treči net filosofijon pasuko. Ačiū tiems, kurie šnekėjo trumpiau, nes ir taip jau visa valanda pradžia buvo pavėluota.

Du-zuikius begaudant, dažniausiai nė vieno nenuvertinama. Taip buvo ši kartą ir su sportininkų vakaru. Kai minėjimai maišomi su koncertu, ne visi žmonės ryžtasi atsilankyti. Beveik visada nukentčia koncertas. Ir ši kartą daug kas manė, kad solistas tik ketelė dainų padainuos, o didžiąją programos dalį užims 5-čio minėjimas. Daug uolių parengimų lankytojų tą vakarą sulaukė ir tą dieną pasitaikiusios dvejios vestuvės; taip publikos buvo apgalvėtina maža, kai

Vaclovas Verikaitis davė tikrai gražų ir pilną koncertą. Jo stiprus baritonas daugelį žavėjo. (Mes lietuviai aplamai nepripažįstam operinius dainininkus). Viena kita ausis vienok pasigedo skambesnio pianissimo. Atrodo, kad solistui dar reikėtų padirbėti, kad stipriųjų ir tylesniųjų tonų spalva nebūtų taip skirtinga. Ypač tai jutosi pirmose liaudies dainose.

Džiugu, kad V. Verikaitis savo repertuare turi daug naujesnių liaudies dainų (4 pirmosios buvo iš V. K. Banaičio 100 treti net filosofijon pasuko. Ačiū tiems, kurie šnekėjo trumpiau, nes ir taip jau visa valanda pradžia buvo pavėluota. Du-zuikius begaudant, dažniausiai nė vieno nenuvertinama. Taip buvo ši kartą ir su sportininkų vakaru. Kai minėjimai maišomi su koncertu, ne visi žmonės ryžtasi atsilankyti. Beveik visada nukentčia koncertas. Ir ši kartą daug kas manė, kad solistas tik ketelė dainų padainuos, o didžiąją programos dalį užims 5-čio minėjimas. Daug uolių parengimų lankytojų tą vakarą sulaukė ir tą dieną pasitaikiusios dvejios vestuvės; taip publikos buvo apgalvėtina maža, kai

Concerte dalyvavo ir šokėja Gražina Memėnaitė, pašokus porą šokių. Baletas be dides-

nės scenos ir be tinkamo apšvietimo, dargi patefontui grojant, niekada nebus pilnas.

Dažnai skundžiamės mūsų jaunimo nutautėjimu, nesidomėjimu lietuviškais reikalais. Kai tas jaunimas susiburia į lietuvišką vieneta, kai jis savo šventę švenčia ir kviečia paklausyti lietuviškos dainos, ar visi ateina? Tokios mintys lenda penkmetį minint. Ka mastysime dešimtmečio progai!

P. Natas.

CHICAGO, ILL.

TELEPHONE:
DEABORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Religious Vocations

HELP W. FEMALE

N. C. R. 3100 Operator
Some experience necessary.
Near West Side Co. Offering
steady position. 5 day wk.
40 hrs. Pleasant working
conditions.
Morgan Sach & Door Co.
2287 Blue Island Ave.
Virginia 7-6600
Mr. Zettlemoyer

Immediate openings for
STENOGRAPHER
(With Calculator experience)
Permanent position in
Merchandise Mart with
GENERAL MOTORS
Starting salary \$270 to \$290
per month 5 day week
Call Mr. Williams for ap-
pointment SUperior 7-9212

HELP W. MALE

PUNCH PRESS
POLISH & BUFF

Experienced men to oper-
ate small Punch Presses
Experienced cut Buffers
on small items
Hours 8 to 4:30 P. M.
Good starting rate.
Plus Bonus, free Insurance

Liberal Employee Benefits
Scholl MFG. Co.
213 W. Schiller.

MOLDERS

NEEDED IMMEDIATELY
PAID HOLIDAYS AND VACATION
TOP WAGES — STEADY JOBS

Paid Health and Accident and Life Insurance.
Apply, write or wire Joseph Torok

Sibley Machine & Foundry Corp.

206 E. TUTT ST. SOUTH BEND, IND.

MRS. M. HANNA MAGEE
(Baltimore, Md.), 106 metų,
sakosi niekada nebuvusi pas-
gydytoja.

"RŪTOS" LIETUVIŠKOJO RADIJO ANSAMBLIS

maloniai kviečia į ruošiamą

"Šurum-Burum" - Juokų, Dainų ir Šokių Vakara

SEKMADIENĮ, SAUSIO (JAN.) 22, 1956

SV. JURGIO DRAUGIJOS SALEJE

180 NEW YORK AVENUE

NEWARK, N. J.

Konferuoja — Akt. ALF. PETRUTIS

Ansambliui vadovauja — ALG. KAČANAUSKAS

Programos pradžia 5 val. p. p.

Po programos — šokiai.

Įėjimas \$1.25

Paremkite šį "Rūtos" Ansamblio 1-įjį parengimą, kurio tikslas — sukelti pinigų bent dalimi padengti Ansamblio narių išlaidoms vykstant į Chicagoje ruošiamą Dainų Šventę — Liepos (July) 1 d., 1956 m.

TERMITAI PUOLA EUROPA

Milžiniškos jų kolonos užima Balkanus, Italiją, Ispaniją. Prieš juos kovoja ugnim, dinamitu, dujomis, bet nieko negelbsti. Kas tie didieji kultūros naikintojai?

Praeitų metų gruodžio 6 d. Darbininke (Nr. 87) buvo žinutė, kad termitai užpuolė Italijoje, netoli Venecijos, Oriago miestą, ir pusė miesto gyventojų neteko pastogės. Kas tie tokie banditai, kurie slapta užpuola miestus ir juos sugriaua? Tai savotiška skruzdėlių rūšis, kuri iš vidaus graužia visus pastatus.

Jų didelės kariuomenės puola Europą iš pietų. Baisi jų invazija nukreipta į Balkanus, Italiją, Ispaniją, Prancūziją.

Iki šiol termitai gyvena tik tropikiniuose kraštuose ir ten naikino palmes, negrū nameilus. Dabar užsimažė paragauti Europos statybos. Niekas netikėjo, kad jie gali atkelti Europą, kur klimatas jau nėra toks palankus. Kai jie buvo pastebėti Europos pietuose, žinia žaibiškai per visus kraštus, per muziejus, katedras, didžiausius rūmus ir visus išgašdino: ar jų nepavers griuvėsiais. Termitai greitai veisiasi, greit jie gali išaugti į milžiniškas armijas.

Kai jų kolonos buvo pastebėtos Hamburgo uosto aukštojoje dalyje, miestas griebėsi griežtų priemonių. Tuoj sudegino visus termitų palieistus namus, kvartala apvedė griuvėsiais, pylimais ir liejo visokius nuodus. bet netrukus termitai vėl išliko iš miesto, atkeliavę giliais požemiais.

Jų yra ir Paryžiuje bent trijose atskirose dalyse. Pradžioje norėta nuodyti, pilant į žemę vaistų, bet tuoj susilaukta, ar tuo nepakenks žemei, ar ji pati nepasidarys nuodinga žmogui.

Daug blogiau yra Ispanijoje.

Ten termitų priplaukė gana tirštai ir ne vieną gražų maurų statybos paminklą sugrauzė iš

"IDEALŪS VYRAI"

Vienas Amerikos laikraštis išėjo su gana įdomiu klausimu: "Koks turėtų būti idealus vyras?"

I šį klausimą atsakė operų ir filmų žvaigždės, studentės, įstaigų raštininkės ir šimtai kitų.

Buvo rimtų ir nerimtų atsakymų. Priminsime tik du pirmuotus. Pirmasis vienos aktorės, kuri taip rašo:

"Mano svajojamas vyras turėtų būti turtingas; su vargšu nežinočiau ką daryti.

"Iš estetinio požiūrio: norėčiau aukšto, liekno, elegantiško, kalbaus, truputį banguojančiais ir labai juodais plaukais.

"Nenorėčiau sportininko: sportas auginą raumenis, kas sudaro pavojų moteriškai.

"Turėtų visada rengtis elegantiškai ir pagal paskiausia madą. Aišku, norėčiau, kad būtų ir gražus. Be to, kad būtų kantrus ir nepavydus".

Antras atsakymas vienos studentės, kuri atsako taip:

"Mano vyras turėtų būti artistas, poetas. Turėtų akis tik dėl manęs. Vargas, jei žiūrėtų į kitą moterį! Niekados neturėtų vienas išeiti iš namų, neturėtų skaityti knygų, kurių nebūčiau aš pati pirmiau perskaičiusi. Kad negertų ir nerūkytų ir rengtųsi kukliai, taip kad neatkreiptų kitų moterų dėmesio.

"Neturėtų šokti, ir tai suprantama be paaiškinimų. Visada būtų su manimi. Tik tokį norėčiau turėti vyrą, nes tada tikrai būčiau laiminga."

Didelis yra šių dviejų atsakymų kontrastas, tarp aktorės ir studentės! Priežastis tik viena: pirmoji jau gyvenusi, antroji dar tik pradės gyventi.

vidaus taip, kad jų nebegalima išsaugoti. Yra jų ir Graikijoje, ir čia užsimažė sugriauti senasias graikų šventyklas. Graikai saukėsi pagalbos į Ameriką, ir ši davė dolerių kovai su įsibrovėliais.

Sakoma, kad jų žvalgai pastebėti ir šv. Petro Bazilikoje Romoje.

Žinia nugasdino architektus ir visus sargus. Jie padarė "medžioklę", bet nieko nepastebėjo. Pačioje Italijoje jų knibždėte knibžda bent keliose vietose. Ypač daug jų šiaurėje. Viena kolona, kaip skelbė laikraščiai, prasiveržė iki Venecijos, o kita šeiminkauja Florencijoje. Čia juos rūko dūmais, bet ir tai mažai gelbsti. Italijos vyriausybė, susirūpinusi, kad nežlugtų meno vertybės, paskyrė 780 milijonų lyrų kovai su termitais.

Blogiausia, kad šių banditų negali pastebėti. Jie gyvena visiškai tamsioje. Tvaroksi panašiai kaip ir skruzdėlės, vyriausia jų valdovė — karalienė, didžiausia bendruomenės dalį sudaro "darbininkai" ir "kareiviai". Sie pastarieji tik sergti savo bendruomenę nuo užpuolimo, o visos "blėdes" daro darbininkai. Jie savo žnyplėmis sukerta medį ir paverčia jį dulke. Moka jie tirpdyti ir stiklą ir šviną, pamažu prasikala ir per storą betono sieną. Mėgina prieš juos paleisti vandenį, sprogdinti dinamitu, bet nieko negelbsti. Jų šeimų lizdai yra taip giliai žemėje, kur nesiekia nei temperatūros pasi-

LDS Centro Valdybos pranešimas

LDS seimai nutarė, kad kasmet visi nariai privalo užsimokėti mokesnius, būtent, 50 c. Centru ir 50 c. kuopai. Tik užsimokėję nariai laikomi pilna teisiais nariais. Tačiau minėta nutarimą išpildė tik mažas procentas narių. Centro Valdyba pasiuntė kuopų raštininkams, kurių adresus turėjo, knygas "Zodis darbininkui" ir LDS konstitucijas. Tą darbą atliko Centro pirmininkas Vincas J. Kudirka. Kai kurių kuopų raštininkai pranešė, kad knygas gavo ir išdalino nariams nemokamai. Dauguma visai nieko neatėmė ir nepranešė, ką padarė su knygomis.

Kuopų raštininkai prašomi prisijusti visų narių, užsimokėjusių ir neužsimokėjusių, vardus ir adresus ir taip pat pranešti valdybų narių vardus ir adresus.

Narių mokesnius siųskite čia: kiu ar pašto perlaida— Money Order. Išrašykite LDS Centro išdininkės vardu **Blanche Kapochy** ir siųskite sekretoriui— **A. F. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.**

Tikimės, kad visi LDS nariai išpildys seimų nutarimus. Jeigu norite gauti daugiau informaciją apie LDS organizaciją, seimų nutarimus, tai rašykite Centru sekretoriaus adresu.

Praeitais LDS seimas įsteigė Labdarybės ir Stipendijų skyrių ir išrinko iš trijų narių komisiją, kuriai pavesta rūpintis LDS organizacijos nariais ir jų šeimomis ir buvusiais nariais ir šeimomis. I komisiją išrinko kun. Joną Vaitekūną iš Providence, R. I., pirmininku; narius — Praną Razvadauską iš So. Bostono ir Bronę Mičiūnienę iš New Britain, Conn. Tad kuriems reikalinga pašalpa ar stipendija mokslus einantiems

JAMB, 5 metų gorila, atvežta iš Pittsburgho, Bronxo zoologijos sode susirgo, bet nesidūda tikrinama.

keitimai, nei vandens srovės. Turi jie ir savisaugos instinktą, — kai kokį pastatą sugrauzia iš vidaus tiek, kad jis gali sugriūti, tada termitai su visu savo turteliu išsikrausto kitų tvirtovių užimti.

Pastebėti juos gana sunku, nes jie niekada neišlenda laukan. Jei kartais kur sienoje padaro nedidelę skylutę, tuoj pat ją ir užtaiso, kad neatkreiptų savo priešių dėmesį.

Iki šiol dar nesurasta jokių efektyvių kovos priemonių, kas galėtų jų veržimasis sustabdyti.

A. Dūras.

ŽINIOS APIE NEBUVUSIUS ĮVYKIUS

Artimo meilė

Kainos kyla, algos stovi vietoj. Raulas susirūpinęs kreipias į savo jauną žmonelę: "Mums reikia taupyti. Ar negalėtum tu savo sukeles pati siūti?"

Žmonelė buvo sujaudinta ir, atmetus į užpakalį garbinius, ieškojo išeities: "Tai neįmanoma, bet palauk — aš pamėginu pati siūti tau kostiumus".

Diplomatija meilėje

"Brangioji, esu pasiryžęs visą savo turtą sudėti prie tamsos kojų", sujaudintai kalbėjo jis jai.

"Aih, "koketiškai atsiliepė ji," argi tavo turtas tik toks mažas?"

"Taip, bet prie tavo kojyčių jis atrodys didesnis".

Mamos pavyzdžiu

Motina klausia septyniolikametę dukterį, kur ji taip vėlai buvusi. Duktė pasiaiškino: "Buvau pas senelę, norėjau pasiteirauti iš jos, kada tu sugriždavai namo, kai mano metų buvai".

Taftas ir indijonas

Velionis senatorius Taftas nebuvo anekdotų mėgėjas. Bet šitas anekdotas buvo pasakojamas kaip tik jo:

Vieną dieną jį senate aplankė indijonas, kuris savo giminės vardu prašė duoti indijonam savivaldą. Taftas ėmė aiškinti, kad vidutiniškas indijonas nėra pakankamai priaugęs savivaldai.

"Tai jūs mane laikote kvailu?" tiesiai paklausė indijonas. "Jokiu būdu, — aiškinoši Taftas, — aš kalbėjau apie vi-

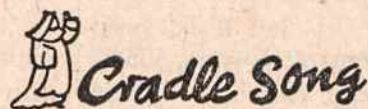
dutiniškus indijonus. O kada gi tamstos giminė tamsta siuntė, tai tamsta esi aukščiau už vidutiniškus ir atrodo protingas".

"Jūs klystate", sausiai atsakė indijonas. "Mano giminė daro taip pat kaip ir baltieji: ne siūncia į senatą pačių protingiausių žmonių".

TO PLACE, YOUR AD CALL LO 3-7291 CANCEL OR CHANGE

DISPLAY

"PERFECT!"

Atkinson, N. Y. Times "Glowing!" Her. Tv. N.

Circle in the Square, 5 Sheridan Square (7 Ave. & W. 4 St.) Res. OR 5-9437. Closed Mon. Eves. Incl. Sun. 8:40. Mats. Sat. and Sun. 2:40.

COLUMBUS HOTEL

formerly Knights of Columbus Hotel, Pacific Ave., Opp. St. Nicholas Church

ATLANTIC CITY, N. J. SPECIAL RATES \$3.00 and \$4.00 Per Day Restaurant — Grill

DIR. OF. CATHOLIC SCHOOLS

ALBERTUS MAGNUS COLLEGE, 700 Prospekt Street, New Haven, Conn. State 7-1196; Dominican Sisters; Sister M. Lucia, O. P., President; Sister Francis de Sales, O. P., Dean; 250 Students; B. A. Degree; Day; Summer Session; Tuition \$400; Board \$800; Fees for all Students \$100 plus.

LEIDYKLA PAŠVAISTE

išleido naujus religines muzikos kūrinius **ADORAMUS TE** — mišriam chorui ir **BENEDICTUS** — moterų chorui.

Parašė

JULIUS STARKA

Abu kūriniai išleisti viename leidinyje. Kaina \$1.50. Gaunami knygyne LAIMA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

Visais draudimo reikalais kreiptis į draudimo atstovą

JUOŽA ANDRIUŠI

LICENSED INSURANCE BROKER

Baigęs tam mokslus ir išlaikęs valstybinius egzaminus. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis: šokiadieniais iki 8 val. vak., šeštadieniais iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis

238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y. EVergreen 7-8247.

Perskaitės DARBININKA, duok susipažinti kitam ir paragink užsiprenumeruoti. Kiekvienas naujas skaitytojas stiprina lietuviškos spaudos kultūrinį darbą. Surask bent vieną naują DARBININKO skaitytoją 1956 metam!

REAL ESTATE

HEMPSTEAL L. I. 1/2 Block from parochial School and High School 7 rooms - (3 bed rooms) Double lot, Doubt Garage 3 fire places 20 x 14 T. V. and recreation room. Walk to LIRR and Buses Must be seen, to be appreciated

Asking 22000 - This is it - Phone IV 6-4032

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas JAMAICA 6-7272

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS

37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. N. Tel. APplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.

V. Lukas — vedėjas 532 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 4-8802

Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortal, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išeivijoje ir krautuves privačius namus.

UŽSISAKYDAMAS DARBININKA 1956 METAIS TURESI MALONUMO IR TOLIAU SEKTI ĮDOMIAS IR PATRAUKLIAS PONO TOKIO IŠDAIGAS.

Ramunės

Ramunių arbatą visada yra gera gerti. Ramunių šviežių žiedų pusė svoro kainuoja \$1.25. Liepos žiedų arbatą geriamą prakaityta vėsiu sukelti, puslės, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų pusė svoro — \$1.25. Pupalaiškis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltigei, reumatizmui ir kirminams išvaryti. Pupalaiškių lapų pusė svoro — \$1.25. Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm. Trejanka — 75¢. Visa kartu gali gauti už prisijutus \$4.00.

ALEXANDER'S CO. 414 Broadway South Boston 27 Mass. Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica. Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke. Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

Klauskite

LIETUVOS ATSIMINIMU

radio valandas

Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p.

Stotis WEVD

1330 kil. 97.9 MEG. (FM)

Direktorius

Jokūbas J. STUKAS

1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J. WAverly 6-3325

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

"Raudonasis vynas"

latvio rašytojo V. Karklinio 3 veiksmy linksmą komediją, buvo suvaidinta Bostone su dideliu pasisekimu. Dabar Bostono vaidintojų grupė šį veikalą atveža į New Yorką, į tradicinį Darbininko vakarą. Režisuoja A. Gustaitienė, dekoracijos dailininko V. Vizgirdos. Svarbiausią vaidmenį vaidina Henrikas Kačinskas. Prieš vaidinimą bus paskelbtas laimėjas Darbininko dramos konkursą ir jam įteiks 500 dol. premiją.

Darbininko vakaras vyks šv. Antano parapijos salėje, 715 Leonard St. Brooklyne. Šokiams groja Joe Thomas orkestras.

Tėvynės Sargo

naujas — 2(12) nr. — jau atspausdintas ir siuntinėjamas skaitytojams. Rašo: dr. D. Jasaitis — M. Krupavičius visuomenininkas, politikas ir kovotojas; kun. K. Šaulys — Nepa-keičiamas seimo kalbėtojas; J. Aistis — Katalikų Bažnyčia okupuotoje Lietuvoje; S. Sužiedėlis — Gudų dvejoja in-vazija; dr. V. Viliamas — Lie-tuvos seimai ir jų grupinė di-ferenciacija; P. V. Raulinaitis — Liet. Darbo Federacija; M. Krupavičius — Iš Zeligowskio prisiminimų; J. Mulokas — Zemės ūkio atstatymas išlais-vintoje Lietuvoje; St. Dzikas — Bendruomenės kelias JA Vals-tybėse; ryškieji veidai, įvykiai, mintys ir kit.

Darbininko dramos

konkurso jury komisijos pa-skutinis posėdis įvyksta sausio 20 d., penktadienį, redakcijos patalpose. Šitame posėdyje bus išrinktas premijuojamas veika-las iš 22 konkursan atsiųstų veikalų.

Kazys Bradūnas,

su žmona, iš Baltimorės, lan-kėsi New Yorke, svečiavosi pas T. pranciškonus, apžiūrėjo spaustuve, redakcijas ir New Yorko miestą.

Prel. J. Balkūnas, nuo 1948 metų sėkmingai telkęs lėšas Ateitininkų Šalpos Fondui, iš kurio ligi šiol pa-remta apie 30 studentų, pris-taikant prie naujos Ateitininkų Federacijos konstitucijos, buvo paprašytas ir sutiko būti Fon-do valdytoju. Fondas nuo šiol veiks Ateitininkų Federacijos Valdybos žinioje.

Aidų

sausio mėn. numeris šią sa-vaite baigiamas spausdinti ir kitą savaitę išsiuntinėjamas skaitytojams.

Dail. A. Galdiko

paroda labai gražiai įvertino "N. Y. Herald Tribune" ir sa-vaitinis dailininkų žurnalas "Art News". Paroda baigiasi sausio 21 d.

Vasario 16 gimnazijos 3 rė-mėjų būrelio Brooklyne 1955 m. apyskaita

Būrelį sudarė 20 nuolatinių ir keletas pripuolamai parėmu-sių gimnaziją savo smulkiais aukomis. Dirbantiems dolerį į mėnesį duoti yra labai lengva, o vis dėlto atsiranda įvairių atsikalbinėjimų. Pasirodo, kad sunkiausiai duoda tie, kurie patys gerai uždirba. Jei atsi-rastų dešimts tūkstančių mūsų tautiečių, kurie nesigailėtų do-lerio kas mėnesį gimnazijai, pamatytumė tikrą stebuklą.

Minėtas 3 būrelis gimnazijai pasiuntė 256 dol. Laiškais pa-siūsta 42 dol., per Balfą — 214 dol. buvo užsakyta gim-nazijos rėmėjų ženklelių ir iš T. klubo gauta 15 dol. metraš-čiui.

Šie būrelio nariai įmokėjo po 12 dol.: J. Ginkus, K. Ky-bartas, S. Kontrimas, V. Kati-nas, J. Steponaitis, S. Danise-vičius, V. Norvaišaitė, J. Jan-kus, M. Jankauskas, Ed. Lelei-va, A. Jurgėla, A. Kondrotas, J. Krušinskas, D. Klinga, V. Stasiūnas, J. Bukys, K. Buivy-das, P. Norvydas. P. Kyrius ir S. Apolianskas po 11 dol. P. Klonis 6 dol. P. Mackevičius 5, J. Andrius — 3 dol. K. Lie-gus 2 dol. S. Volskis ir J. Vaiz-geris po 1 dol.; viso 256 dol.

Zengdami į 1956 metus, ti-kimės, kad trečias būrelis gy-vuos ir uoliai rems gimnaziją — lietuviškąjį židinį.

Pr. Narvydas.

Brooklyno Piliiečių Klubas Suka Naują Linkmę

Pagaliau Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo nariai susiprato. Sausio 6 gausiamė metiniame susirinkime perdavė klubo va-dovybę naujam pirmininkui Stasiui Gudui ir sekretoriui Jo-nui Šileikiui.

Pirmininkas perimdamas pa-reigas pažymėjo:

1. Klubas perimamas labai sunkiose sąlygose. Valdžia gr-šo neduoti leidimų ne tik šo-kiams, bet ir restoranui, kaip užsirekomendavusiam politiškai nepatikimam.

2. Klubo vardas lietuviškoje visuomenėje dėl jo buvusios vadovybės paraudimo pašlijęs.

3. Klubas paskutiniuosius metus veikė su nemažais nu-stoliais. Pirmininkas S. Gudas įsakmiai pabrėžė, kad Klubo gerbūvio bus siekiama steng-giantis:

a) Šalinti bet kokius politi-nius atspalvius; klubo konstitu-cija nenumato jokių grupių skaldymą; klubas visų pado-riū Amerikos lietuvių įstaiga;

b) Ugdyti klubo narių tar-pusavio bičiuliškumą ir telkti klubui naujų narių;

c) Padaryti klubą visų neko-munistinių organizacijų susi-rinkimu bei pobūvių kultūrin-gą vieta.

Susirinkimas šioms pastan-goms entuziastiškai pritarė. Ta pačia proga iškilmingai bu-vo prisaidinti keturi nauji nariai: Ričardas Kontrimas, Vy-tas Alksninis, Algis Alksninis ir Juozas Sodaitis. Klubas nu-širdžiai laukia dar naujų na-rių. Klubo nariais gali būti vi-si vyrai lietuviai, kurie dar nėra peržengę 45 metų.

Susirinkimas vienbalsiai pri-ėmė pasiūlymą paaugoti bolše-vikų pavergtos Lietuvos laisvi-nimo reikalams \$25.00 besiar-tinančios Vasario 16 proga. Auką įteikti per Alto New Yor-ko skyrių.

Nariai, išgėrę tradicinę alaus bačkutę, nuotaikingai skirstėsi.

Minijos Alkis.

Susituokė

Sausio 14 d. Angelų Kar. pa-rapijos bažnyčioje susituokė Vytautas Grabauskas su Elena Venyte.

Petras Kričinas ieško Stasės Botyriūtės štarienės.

Miliūnas ieško savo sūnaus Antano Miliūno gm. 1927 m. Šakių apskr. Sutkų km.

Informacija teikia A. Grigai-tis 407 Chauncey St., Brooklyn 33, N. Y.

REIKALINGA moteris, kuri galėtų prižiūrėti vieną senutę. Dėl platesnių informacijų kreiptis Tel.: BE 6-7952 arba rašyti: Mrs. S. Waitelis, 284 Bay 11th St., Brooklyn 28, N.Y.

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas su centraliniu šildymu. Buta apžiūrėti galima po 6 val. vakaro. Tel.: VI 9-8623 8559 88th St. Woodhaven, N.Y.

NEW YORKO kardinolas Fr. Spellman Vokietijoje aplankė automo-bilio katastrofoje susižeidusį kap. Th. C. Hines iš Uvalde, Tex.

ATVIRAS LAIŠKAS

Lietuvių visuomenei yra žino-ma apie New Yorke veikiančią "Neringos" skaučių vietinink-ją, kuriai priklauso didelis bū-rys lietuvių. Jos visos yra tarp 12—17 m. amžiaus. Kas šeštadienį renkamės į skautų būklą, kur pašvenčiam valan-dėlę trumpam pašnekėsiui apie Lietuvą, mokomės skautų įsta-tų. Bet ne vien mokomės tų į-statų, kartu stengiamės kai kuriuos ir įgyvendinti. Kalėdų gerajam darbeliui savo tarpe surinkome 7 dol., kuriuos ski-riame Vokietijoje esantiems lietuviams skautams paremti.

Susirinkimas vienbalsiai pri-ėmė pasiūlymą paaugoti bolše-vikų pavergtos Lietuvos laisvi-nimo reikalams \$25.00 besiar-tinančios Vasario 16 proga. Auką įteikti per Alto New Yor-ko skyrių.

Nariai, išgėrę tradicinę alaus bačkutę, nuotaikingai skirstėsi.

REIKALINGA moteris, kuri galėtų prižiūrėti vieną senutę. Dėl platesnių informacijų kreiptis Tel.: BE 6-7952 arba rašyti: Mrs. S. Waitelis, 284 Bay 11th St., Brooklyn 28, N.Y.

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas su centraliniu šildymu. Buta apžiūrėti galima po 6 val. vakaro. Tel.: VI 9-8623 8559 88th St. Woodhaven, N.Y.

REIKALINGA moteris, kuri galėtų prižiūrėti vieną senutę. Dėl platesnių informacijų kreiptis Tel.: BE 6-7952 arba rašyti: Mrs. S. Waitelis, 284 Bay 11th St., Brooklyn 28, N.Y.

Tikėjimo pamokos

The Paulis Fathers, 5 Park St. Boston, kurie teikia katali-kų tikėjimo pamokas nekatali-kams, norintiems pereiti į ka-talikų tikėjimą, praneša, kad po Kalėdų pertraukos pamo-kos vėl vyks šia tvarka: nuo sausio 23 d. visais pirmadie-nių ir trečiadienių vakarais nuo 8 val., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 5:30 iki 6:30 val. p. p., o nuo vasario 7 d. dar ir antradienių ir ketvir-tadienių vakarais nuo 8 iki 9 val. vak.

Pasikeitė pareigos

Sausio 10 d. Bostono lietu-vių skautų tuntininkas A. Ba-nevičius iš eitų pareigų pasi-traukė ir jo vieton rajono va-deiva paskyrė Antaną Levina. A. Banevičius dabar eis ryši-ninko pareigas tarp Amerikos lietuvių ir kitų valstybių skau-tų ir rūpinsis Lietuvos atstova-vimu įvairiose valstybėse įvyk-stančiuose skautų suvažiavi-muose.

Gausiai aukojo

Sausio 8 d. šv. Petro bažny-čioje pamokslus sakė ir aukas rinko Bostono diecezijos Tikė-jimo Platinimo draugijos di-rektoriaus pagelbininkas kun. W. Glynn. Parapijos klebonui atsiūstame laiške jis prašo pa-reikšti nuoširdžią padėką pa-rapičiams, kurie suaukojo 497 dol.

se — perduosime ir jūsų ma-zoms dukrytėms.

Registracija vyksta kiekvie-ną šeštadienį tarp 1—2 val. p. p. skautų būkle L. A. Susivie-nijimo namuose 195 Grand St. New Yorko skautės.

MIRUSIEJI

Po gedulingų pamaldų šv. Petro parapijos bažnyčioje pa-laidoti:

Paulina Haugh (lapkričio 28), 28 m. amžiaus. Velionė gyveno 25 Feverell St. Dor-chester. Nuliūdime paliko vy-rą, sūnų, tris seseris ir tris brolius. Palaidota Naujos Kal-varijos kapinėse.

Povilas Miškinis (lapkričio 28), 69 m. amžiaus. Velionis gyveno 223 N. St., So. Boston. Nuliūdime paliko žmoną, du sūnus, vieną dukterį ir pen-kias seseris. Palaidotas Nau-jos Kalvarijos kapinėse.

Petras Tarosas (lapkričio 30), 72 m. amžiaus. Velionis gyveno 40 Mill St., Dorchester. Nuliūdime paliko žmoną, du sūnus ir vieną dukterį. Palai-dotas Bostono miesto kapuose.

Justinas Andriušūnas (gruo-džio 2), 78 m. amžiaus. Velio-nis gyveno 387 West 2 St., So. Boston. Nuliūdime paliko sūnų ir dukterį. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

Antanas Mileika (gruodžio 14), 87 m. amžiaus. Velionis gyveno 40 Mill St., Dorches-ter. Palaidotas Bostono mies-to kapinėse.

Kazimieras Palubinskas (gruodžio 15), 77 m. amžiaus. Velionis gyveno 22 Greenville St., Roxbury. Nuliūdime pali-ko žmoną. Palaidotas šv. My-kolo kapinėse.

Aleksandras Pavydis (gruo-džio 19), 66 m. amžiaus. Velio-nis mirė Bedford veteranų li-goninėje. Nuliūdime paliko žmoną, sūnų ir dukterį. Pa-laidotas Naujos Kalvarijos ka-pinėse.

Agnietė Lukas (gruodžio 20), 66 m. amžiaus. Velionė gyve-no 313 West 3 St., So. Boston. Nuliūdime paliko vyrą, sūnu ir dukterį. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse.

Viktoras Zicka (gruodžio 21), 73 m. amžiaus. Velionis gyve-no 80 Corbet St., Dorchester. Palaidotas šv. Benedikto kapi-nėse.

Veronika Gedaitienė (gruo-džio 22), 85 m. amžiaus. Velio-nė gyveno 6 Marine Rd., So. Boston. Nuliūdime paliko sū-nų ir dvi dukteris. Palaidota Athol, Mass. katalikų kapuose.

Jonas Šlikas (gruodžio 28), 64 m. amžiaus. Velionis gyve-no 1159 Dorchester Ave. Nu-liūdime paliko žmoną, dukterį ir du brolius. Vienas brolis yra kunigas Jokūbas Šlikas, kuris ir atliko laidojimo apeigas. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

Amelija Malūkienė (gruo-džio 31), 65 m. amžiaus. Velio-nė gyveno 253 Gold St., So. Boston. Nuliūdime paliko vie-ną dukterį. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse.

Pranas Lukoševičius (sausio 10), 82 m. amžiaus. Velionis gyveno 405 E. 7th St., So. Bos-ton. Nuliūdime paliko keturis sūnus ir tris dukteris. Viena dukterė yra Kazimierietė vienuo-lė Estela. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

Juozapas Serafinas (sausio 10), 75 m. amžiaus. Velionis gyveno 159 West 6th St., So. Boston. Nuliūdime paliko du sūnus. Palaidotas Naujos Kal-varijos kapinėse.

Sausio 28 d., šeštadienį,

ŠVIESOS Sambūrio New Yorko skyriaus rengiamas

DIDYSIS METINIS KAUKIŲ BALIUS

GRAND PARADISE SALĖJE
320 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Salė kaip pasakoje — linksma meninė dalis — baletas — kostiumų paradas ir premijavimas — gėlių šokiai — mu-zikinės staigmenos — linksmos išdaigos.

Šokiams gros **JOE THOMAS** orkestras

Pradžią 8:30 val. vak.

Vietas užsisakyti iš anksto telefonais
EV 7-0463 ir DE 5-1695

Bilietai gaunami Laimos knygyne, pas sambūrio narius.

SAUSIO 29 d., SEKMADIENI, ŠV. ANTANO PARAPIJOS SALĖJE,

715 LEONARD ST., BROOKLYN, N. Y. (ten, kur praeitais metais įvyko Darbininko vakaras) įvyks

DARBININKO TRADICINIS VAKARAS

Programoje:

Darbininko dramos konkurso premijos įteikimas • V. Karklinio 3 veiksmy komedija **RAUDONASIS VYNAS**. Vaidina Bostono lietuvių dramos sambū-ris, dalyvaujant dramos aktoriui **HENRIKUI KAČINSKUI**. Režisuoja dramos aktorė **A. GUSTAITIENĖ**, dekoracijos dail. **V. VIZGIRDOS** • Šokiai grojant **JOE THOMAS** orkestrui • Užkandžiai ir gėrimai.

Visi, ypač jaunimas, yra kviečiami dalyvauti šiame parengime.

Pradžią — 4 val. p. p.

Įeinant aukojama: 1.50, 2.00.